

Ordkrangel blant
studentpolitikere:
– **Må kunne bruke
ordet «knulle»**

Nyhet s. 10-11

TYSKE STUDENTER
FØLER SEG OVERSETT:
– **Politikerne bryr
seg ikke om oss**

Utenriks s. 12-13

UNIVERSITAS

Norges største studentavis | utgave 20, årgang 75 | www.universitas.no | torsdag 23. september 2021

I bokhylla til Maria
Navarro Skaranger

Kultur s. 14

DRØMMEN OM HELTIDSSTUDENTEN

– Studenten som
studerer og ikke
jobber, klarer seg
ikke økonomisk

Nyhet s. 4-5

MENINGER

Redaktør: **Endre Ugelstad Aas**
psolhe@gmail.com 901 95 375

Nyhetsleder: **Anna Krokene**
mylenakifle@live.no 410 80 450

Fotosjef: **Tuva Skare**

Desksjef: **Sofie Martesdatter Granberg**

Nettredaktør: **Saga Eline Jonsson Hoff**

Følg oss

www.universitas.no

facebook.com/UniversitasOslo

twitter: @universitas_no

instagram: universitas_offisiell

Tips oss

tips@universitas.no

Leder

Reality check

Se for deg en studiehverdag hvor du er på campus fra ni til fem. Senere går du hjem, spiser det du ønsker til middag, og tilbringer kvelden med en studentforening, venner eller trening. I helgene har du som regel fri, men det hender du sper på budsjettet med en deltidsjobb annenhver søndag. Samtidig er penger noe du sjelden trenger å bekymre deg for i hverdagen.

Drømmen om heltidsstudenten lever i beste velgående både hos politikerne, studentpolitikere og i mange studenter hoder. For øyeblikket står imidlertid bare tanken om å kunne leve på studiestøtten alene igjen som en fjern utopi. Med 8615 utbetalt fra Lånekassen i måneden er de fleste studenter helt avhengig av en deltidsjobb – eller to – for å holde utgiftene under kontroll. Fordelt på elleve måneder, gir studiestøtten en årlig utbetaling på 126 357 kroner. Imens anslås fattigdomsgrensen i Norge til en årlig inntekt på 247.000 kroner. Støtter du deg utelukkende på Lånekassen, må du altså ta til takke med en inntekt som ligger skremmende langt under grensen for hva EU definerer som det å være fattig i Norge i dag.

I denne utgaven av Universitas kan du lese om Bårdar-student Liv Theilman Jensen (21), en av få studenter som lever på studiestøtten alene. For øyeblikket står hun uten deltidsjobb, mens pengene hun hadde spart opp fra sommerjobben gikk til å betale depositum til bolig. Etter å ha betalt husleie sitter hun igjen med om lag 2000 kroner å leve for i måneden. – Det kunne vært digg å kjøpe seg en øl på byen uten å tenke «har jeg penger til mat i morgen», sier hun. Det er nok mange studenter, både med og uten deltidsjobb, som kjenner seg igjen.

For studentbevegelsen og flere politiske partier har en økning av studiestøtten lenge vært et uttalt mål. Blant partiene som nå skal forhandle om regjeringsmakt, er SV de mest ambisiøse på studentenes vegne. De vil heve studiestøtten til to ganger grunnbeløpet i folketrygden (G), godt over NSOs mål på 1,5 G. Arbeiderpartiet og Senterpartiet har derimot ikke vedtatt et konkret tall i sine partiprogrammer. Uten betydelig støtte fra Stortinget, er det vanskelig å håpe på noen stor økning av studiestøtten de neste fire årene.

Uavhengig av hvor mange ganger «G» man drømmer om, er det vesentlig at studiestøtta kryper nærmere fattigdomsgrensa i årene som kommer. Et verdig og godt studentliv omfatter også å kunne ta seg en øl med venner etter en slitsom studieuke, uten å måtte jobbe lange dobbel og trippelvakter for å bote på utgiftene. Norske studenter bruker i snitt tross alt 13,4 timer i uka på deltidsjobben sin allerede, ifølge en europeisk undersøkelse. Før vi i det hele tatt kan begynne å snakke om heltidsstudenten, må studiestøtten økes til nivå som gjør at litt færre studenter trenger å bekymre seg for mye over økonomien sin i hverdagen.

Kjære Jonas,

Kom kvinners svekkede rettsfølelse i møte

Kommentar

Live Tronstad, journalist i Universitas

Om Jonas Gahr Støre tar likestillingspolitikk og kvinners rettsfølelse på alvor, bør han ta med seg kravet om en samtykkelov inn i regjeringsforhandlingene.

«Voldtekt er å ha sex med noen som ikke vil det». Det er svaret Juridisk rådgivning for kvinner (Jurk) hører oftest når de spør skoleelever om hva voldtekt er, opplyser foreningen til Universitas. Men det stemmer ikke ifølge norsk lov.

Straffeloven definerer nemlig voldtekt ut fra visse omstendigheter som *utelukker* frivillighet og samtykke. Ifølge lovens paragraf 291 er voldtekt seksuell omgang 1) ved bruk av vold eller 2) trusler, eller 3) med noen som er bevisstløs eller ute av stand til å motsette seg handlingen. Med dagens voldtektsparagraf er det ikke nok å si «nei». Hvis verken vold, trusler eller en form for handlingslammelse er involvert i hendelsen, da er det ikke voldtekt.

En samtykkelov vil gjøre samtykke og frivillighet til kjernen i voldtektsparagrafen. Det trengs, for det har aldri kun vært tre forhold (vold, trusler, bevisstløshet) som kan føre til mangel på frivillighet. For eksempel

er maktulikhet, beruselse og frysreaksjoner også omstendigheter som kan frata en person frivilligheten. Den alvorlige integritetskrenkelsen som voldtekt er, har ikke utelukkende rot i vold eller trusler, men i frivilligheten, og makten over egen kropp, som blir frarøvet de utsatte. Det bør straffeloven reflektere.

En undersøkelse utført av Sentio på vegne av Universitas høsten 2020 viste at tre av fire studenter er for en samtykkelov. Dessverre er bare 49,7 prosent av de ferske stortingsrepresentantene det samme. Høyre, Fremskrittspartiet og Senterpartiet er de eneste partiene som ikke har programfestet at de ønsker en samtykkelov, og de sitter på et flertall med ett mandat på tinget. Aldri før har en samtykkelov vært nærmere å bli realitet.

Arbeiderpartileders Jonas Gahr Støre blir Norges neste statsminister, og dersom han tar likestilling og kvinners rettsfølelse på alvor, bør han stå tydelig på kravet om en samtykkelov i regjeringsforhandlingene med Senterpartiet. Ja, voldtekt kan ramme alle, men det rammer først og fremst kvinner.

Kravet om en samtykkelov er langt fra radikalt. FNs menneskerettighetskomité har anbefalt Norge å endre definisjonen av voldtekt i straffeloven, og Istanbul-konvensjonen stadfester at voldtekt bør defineres «slik at den er basert på manglende samtykke i stedet for bevis på bruk av makt». Tolv europeiske land definerer allerede voldtekt som sex uten samtykke i sine lover. Blant dem er Danmark, Sverige, Tyskland og Storbritannia. Det er på høy tid at også norske styringsmaktene tar ansvar.

Behovet for en lovendring blir også ytterligere for-

Arkivaren

To dumpsterdive or not to dumpsterdive

I 2016 tok Universitas kontakt med den erfarne forbrukerøkonomen igjen. Den gangen i forbindelse med en sak om «dumpsterdiving» – å lete i søpla etter føden. Kvadsheim er atter en gang på banen for å redde studentene i pengeknipe. for «å leve kun av studielånet er nær umulig». Han syns det er synd om studenter må lete i søpla etter mat, men nevner, i tillegg til de obligatoriske forbrukerøkonområdene, at å leve som asket er et alternativ. Blant annet dersom man ønsker å leve av «utgatte varer fra Kiwi». Dumpsterdiving altså?

Universitas onsdag 13. januar 2016

Devil de luca

I denne ukens Universitas deler Hallgeir Kvadsheim, kjent fra Luksusfellen, sine meninger om studenters økonomi. Og det er ikke første gangen! I 2012 fortalte han at studentbudsjettet var mindre enn de stramme Luksusfelle-budsjettene. I tillegg til sommerjobb og billig bolig, mente Kvadsheim «Forbudt for studenter»-skilt utenfor Deli de Luca, den fattige studentens inferno, vil vært nyttig.

Universitas onsdag 19. september 2012

Universitas er en avis for og av studenter. Universitas er et nyhets- og debattorgan for lærestedene tilknyttet Student-samskipnaden SiO. Universitas skal drive kritisk og uavhengig journalistikk og være partipolitisk nøytral. Universitas arbeider etter Vær varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale, oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Daglig leder: **Jone Trovåg**
j.v.trovag@universitas.no 91 57 39 67

Annonseansvarlig: **Geir Dorp**
geir.dorp@universitas.no 22 85 32 69

Besøksadresse: **Moltke Moes vei 33**

Post: **Boks 89 Blindern, 0314 Oslo**

Epost: **universitas@universitas.no**

Nettside: **www.universitas.no**

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

sterket av menn som er usikre på hvordan de i alle dager skal sikre at sexen er frivillig. Et uttalt «ja», bekreftende blick eller berøring, og en tydelig tilstedeværelse, er alle handlinger som bekrefter frivillighet under sex. Nei, du trenger ikke en app. Dersom du er usikker på om noen er keene på å ligge, enten før eller under akten: bare spør.

Lovendringer kan ha avgjørende, normdannende effekter på folks holdninger: Ifølge en undersøkelse fra Ipsos MMI (2013) mener én av fire nordmenn at en kvinne er helt eller delvis ansvarlig for å ha blitt voldtatt dersom hun har blitt med en mann på nachspiel. Hver tiende mann mener også at en kvinne er helt eller delvis ansvarlig for å ha blitt voldtatt om hun er kjent for å ha mange partnere. En undersøkelse fra Norsk kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (2014)

avdekket at nesten en tredjedel av voldtatte kvinner aldri fortalte om overgrepet til noen. Kun én av ti anmeldte forholdet. En voldtektsparagraf som fullt og helt ansvarliggjør overgriperen, ved enhver seksuell omgang som ikke er frivillig, er derfor helt nødvendig.

En evaluering av den svenske samtykkeloven i 2020 viste at flere ble tiltalt og dømt for voldtekt, fordi flere forhold faktisk kan etterforskes. Poenget med en samtykkelov er ikke å gjøre voldtekt noe lettere å bevise; det er vanskelig allerede. Poenget er først og fremst å kalle en spade for en spade – og en voldtekt for en voldtekt. Målet er heller ikke at flere skal settes bak lås og slå, men at 1) rettssikkerheten og rettsfølelsen til utsatte skal ivaretas og at 2) færre skal voldta.

Som servert på sølvfat kan Jonas Gahr Støre følge internasjonale anbefalinger og sine skandinaviske kolleger, og rette opp i en utdatert voldtektsparagraf; Det er gratis, det gir goodwill og det utjevner kjønnsforskjeller.

Så kjære Jonas, få med deg Trygve, og skriv norsk kvinnehistorie:

- 1913: Stemmerett.
- 1978: Selvbestemt abort.
- 2021: Samtykkelov

debatt@universitas.no

Historiske skråblikk av
Live «Lusker'n» Tronstad

Øyeblikket

av Tuva Skare

Solsavn: Og igjen har vi begynt å lengte tilbake.

UNIVERSITAS

TIPS OSS:

tips@universitas.no

UTTEGNERE:

Emilie Waldal
Sivert Bjelland Sevatdal
Sofie Martesdatter Granberg

DESKJOURNALIST:

Live Tronstad

KORREKTURSJEF:

Harald Nordbø

UNIVERSITETET I
OSLO OG ABERSDAL

Universitas støttes av Velferdstinget,
som står uten redaksjonelt ansvar.

NYHET

nyhetsredaktør: **Anna Krokene**
annakrokene@gmail.com 410 80 450

STUDENTER UNDER FATTIGDOMSGRENSEN: — En må ikke innbille seg at av studiestøtten, sier Luks

Pengelens: Liv Theilmann Jensen har jobbet i sommer, men pengene gikk til depositum. Nå skrapet hun på bunnen av sparebøssa.

Liv Theilmann Jensen (21) lever bare på studiestøtten hun får fra Lånekassen. For henne er det et stressmoment.

Studentøkonomi

tekst Saga Eline Jonsson Hoff
foto Tuva Skare og Charlotte Førde Skomsøy

Semesteret er i gang, og storstipendet som du skulle bruke på pensumbøker er alt drukket opp i likvid valuta. De stadig stigende strømrregningene gjør at det går kaldt nedover ryggen på deg. Du har økonomisk dårlig samvittighet, angrer på impuls kjøp og tenker at det ville være fornuftig å fylle opp BSU-kontoen. Men med hvilke penger?

De månedlige 8615 kronene fra Lånekassen kommer inn på konto.

Faste utgifter skal betales, mens de uforutsette må vente. Du har fremdeles ikke kjøpt pensum og studiestøtten er snart brukt opp.

Høres det kjent ut? Du er ikke alene.

Farvel til spontan øl

En økning i studiestøtten er en viktig kampsak for studentpolitikere. Norsk studentorganisasjon (NSO) har stilt krav om at støtten skal økes til 1,5 ganger grunnbeløpet i folketrygden, også kjent som 1,5 G (se faktaboks).

Blant de politiske partiene er det en generell enighet om at studiestøtten må opp, men de er uenige om med hvor mye.

En av dem som må skrape i bunnen av sparebøssa i slutten av måneden, er student ved Bårdar Akademiet Liv Theilmann Jensen (21).

— Jeg skulle til tannlegen for to uker siden og måtte låne penger av mamma, sier hun.

— Ble det kanskje en stor regning?

— Det var faktisk bare 600 kroner, sier hun.

I fjor bodde Jensen i et kollektiv der hun hadde

Heltidsstudenten som studerer og ikke jobber, klarer seg jo ikke økonomisk

Hallgeir Kvadsheim, siviløkonom

en husleie på 4600 kroner. Da ville ikke uforutsette summer på 600 kroner ført til at hun måtte låne penger. Hun hadde deltidsjobb i tre måneder ved siden av studiene, og med et Oslo i dvale, var det lite å bruke penger på.

— I februar merket jeg at jeg

ikke hadde så mye sparepenger igjen. Men jeg tenkte ikke så mye over det og levde fint med det helt frem til juli.

Da skulle hun flytte til et nytt kollektiv. Hele lønningen fra sommerjobben den måneden gikk til å betale depositum.

Jensen betaler 6000 kroner i husleie, inkludert alt, i kollektivet hun deler med tre andre. Etter at kollektivbilletten er trukket fra, sitter hun igjen med om lag 2000 kroner å leve for. Det gjør at det økonomiske mulighetsrommet hennes blir innskrenket.

— Det kunne vært digg å kjøpe seg en øl på byen uten å tenke «har jeg penger til mat i morgen?», sier hun.

Under fattigdomsgrensen

Studenter som ikke betaler skolepenger, får utbetalt 126 357 kroner av lånekassen i stipend og lån hvert år. Studiestøtten utbetales over elleve måneder, med større

Studiestøtte

+ I dag ligger studiestøtten utbetalt av Lånekassen på 126 357 kroner.

+ Norsk studentorganisasjon (NSO) krever at Stortinget knytter studiestøtten til grunnbeløpet i folketrygden, og dermed justeres årlig og holder tritt med prisstigningen i samfunnet. HAR IKKE NSO MÅL OM 1,5 G? DET MÅ VI I SÅ FALL SKRIVE.

+ Folketrygdens grunnbeløp (G) brukes til å beregne mange av NAVs ytelser. Den justeres hvert år og er per 21. mai 2021 på 106 399 kroner.

+ EUs fattigdomsgrense beregnes fra 60 % av medianinntekt i et land. I Norge anslås fattigdomsgrensen til å ligge på 247 000 kroner. Studiestøtten er dermed under fattigdomsgrensen.

Kilde: NAV, NSO, Lånekassen

at det er mulig å leve i luksuffellen-økonom

beløp ved begynnelsen av hvert semester, også kjent som storstipend. Fordelt på elleve måneder, får studenter i snitt utbetalt 11 487 kroner.

EUs fattigdomsgrense beregnes fra 60 prosent av medianinntekten i et land. I Norge anslås fattigdomsgrensen å ligge på 247 000 kroner. Studenter som kun lever på lån og stipend fra Lånekassen, lever dermed under fattigdomsgrensen i Norge.

NSO gjorde tidligere i år en utregning basert på Forbruksforskningsinstituttet (SIFO) referansebudsjett, vist først i VG i sommer. De konkluderte med at studenter går 5 403 kroner i underskudd hver måned, og at studiestøtten dermed ikke er tilstrekkelig for å dekke utgiftene.

Den økonomiske klumpen i magen som kanskje har meldt seg, er med andre ord ikke uberettiget.

– Ikke mulig å leve på

Siviløkonom Hallgeir Kvadsheim mener det er umulig for studenter å leve utelukkende av Lånekassen.

Han viser også til satsene i SIFOs referansebudsjett, som de også legger til grunn for deltakerne i tv-programmet Luksuffellen, hvor Kvadsheim hjelper mennesker ut av økonomiske kniper.

– Budsjettet vi bruker for våre deltakere er tre-fire tusen over det dere må leve av som studenter i måneden, gitt den støtten man får.

Budsjettet lover hverken gull eller grønne skoger, og Kvadsheim sier det heller danner en sum som regnes som fornuftig å leve av, uten store utgifter til for eksempel reise og uteliv.

På spørsmål om hvorfor det er en forventning om at studenter skal leve for lite, svarer han at det spørsmålet må rettes til politikere. Likevel:

– Heltidsstudenten som studerer og ikke jobber, klarer seg jo ikke økonomisk. Jeg tenker at politikerne har vinket farvel til det målet. De sier det nødvendigvis ikke eksplisitt, men hvis du ser på tallene, er det ikke mulig å leve av støtten alene.

– Er heltidsstudenten en knust drøm?

– Ja, den er egentlig det.

Et stressmoment

– Jeg tenker at jeg skal lage mat så jeg har rester til dagen etterpå. Og så kjøper jeg det billigste. Jeg får jo ikke kjøpt det som nødvendigvis er bra, sier Jensen.

Det blir ikke mye til overs for å unne seg ting i hennes budsjett.

– Jeg gikk ut og spiste da vi fikk storstipend... Det var digg, og jeg kjøpte meg faktisk en drink, sier hun og legger til at hun spiser mye pasta som et billig alternativ.

Jensen er positiv til tross for sin økonomiske situasjon. At hodet alltid må regne, er et stressmoment for henne.

I sommer begrenset hun sitt sosiale liv, i hvert fall delen som koster, ettersom pengene hun tjente på sommerjobben måtte gå til å dekke husleien fremover.

– Jeg tror jeg hadde 200 kroner igjen før jeg fikk lønn fra sommerjobben nå, sier hun.

Hva med en deltidsjobb?

Jensen har søkt deltidsjobber og vært på flere intervjuer, men har foreløpig ikke fått napp. Norske studenter jobber mest i Norden. En studie utført av Eurostudent viser at norske studenter i snitt bruker 13,4 timer i uka på deltidsjobben sin. Det er betraktelig mer enn studentene i de andre nordiske landene. Til sammenligning bruker studenter i Danmark og Sverige henholdsvis 8,1 og 6,3

timer på deltidsjobb i uka.

At studenter i Norge må pendle mellom jobb og lesesal, mener Kvadsheim også er en naturlig konsekvens:

– En må ikke innbille seg at det er mulig å leve av studiestøtten alene. Du er nødt til å jobbe: enten ved siden av, eller ha en godt betalt sommerjobb, sier han.

Jensen opplever at studiet er både energi- og tidkrevende. Dermed skulle hun helst sett at hun kunne fokusere på det, men det er altså ikke et alternativ.

– Jeg har egentlig ikke lyst til å jobbe, fordi jeg har ikke har tid til så mye annet enn skolen. Men for meg hadde bare tusen kroner fra en ekstravakt i måneden hjulpet, sier hun.

– Det studenter får i stipend og lån er under fattigdomsgrensa. Skulle du ønske politikerne økte studiestøtten?

– Jeg ville heller hatt lavere husleie. 8000 kroner er selvfølgelig veldig lite, men det er ekstremt høye husleier for veldig lite i Oslo.

Jensen ønsker likevel en økning i studiestøtten velkommen. Ifølge henne ville hun klart å være heltidsstudent, hvis den månedlige utbetalingen hadde ligget på

rundt 10 000 kroner.

Hun peker på prisforskjellen på leiemarkedet i de ulike studentbyene, og reflekterer rundt om man kunne søkt om mer penger for studieoppholdet i de dyrere byene, som Oslo.

Det kunne vært digg å kjøpe seg en øl på byen uten å tenke «har jeg penger til mat i morgen»

Liv Theilmann Jensen, student

Boligprisene stiger

Kvadsheim peker også på at de høye byggekostnadene er utslagsgivende for at studiestøtten ikke strekker til.

– Problemet er kanskje ikke at studiestøtten ikke justeres etter den generelle prisutviklingen, altså inflasjon, men at den ikke justeres i forhold til boligkostnader på leie- og boligmarkedet.

Kvadsheim sier disse har steget mer enn inflasjonen og mener studiestøtten burde reflektert leiemarkedet på bolig.

I Oslo er boligmarkedet som kjent hett om dagen, og aktivits-

Hvordan ikke havne i Luksuffellen:

● Søk en deltidsjobb.

● Utnytt frikortet ditt. Da kan du tjene 60 000 skattefritt.

● Et pekefingertips: Det er ikke et mål at du skal bruke opp storstipendet. Sett noe av det over på en separat konto så du får brukt det utover semesteret.

● Boligkostnadene er en ekstremt stor utgift. Du konkurrerer med mange om bolig, og for å skille deg ut kan du legge ved CV med referanse til utleier eller utleiemegler.

● Søk stipender og legater. Det finnes nesten 2000 av både smale og bredere stipender. Søk så mange du kan, det er gullpenger å få, og de er som regel skattefrie for studenter.

● Bufferkonto er utfordrende å bygge opp for studenter, men viktig. Sett deg et lavt mål, som 5000 kroner. Da kan du dekke mange kjipe og uforutsette utgifter.

Luksuffellen eller luksuliv?: Siviløkonom Hallgeir Kvadsheim mener det er urealistisk å leve kun på lånekassen uten deltidsjobb eller hjelp fra foreldre.

Pasta à la Lånekassen: Liv trodde hun skulle bli mindre glad i pasta, men hun har blitt mer glad i det. Hun tror hun har funnet flere måter å lage det på.

FÅ KVINNER PÅ PENSUM PÅ NORGES MUSIKKHØGSKOLE: Edel (25) tok saken i egne hender

Kun kvinner: Denne høsten arrangerer Edel Bolstad en konsertserie der utelukkende kvinnelige komponister står på programmet.

Studenter ved NMH er delte på om det er behov for bedre representasjon på pensumet ved høyskolen. Nyvalgt rektor lover bedring.

Pensum

tekst Daniel Kristiansen og Agnes Louise Helleberg
foto Tuva Skare

Hundrevis av studenter og ansatte ved Kunsthøgskolen i Oslo (Khio) krevde i et brev til ledelsen i sommer at høyskolen skal ta grep for å bekjempe strukturell rasisme. Også ved Norges musikkhøgskole (NMH) har debatten versert på campus. Flere musikkstudenter har tatt til orde for at det er tid for revidering. De ønsker en avkolonisering av pensum, samt bedre kjønnsbalanse. I vår ble det også arrangert paneldebatter om emnet.

Harald Ramm Haugland (20) er selv bachelorstudent ved NMH, men er ikke blant dem som mener at det er behov for en avkolonisering av pensum. Han forteller at det er i hvor stor grad han setter pris på musikken som har betydning for han når han skal velge et reportoar. Hvem som har skrevet verket blir da uinteressant, mener han.

«Hvordan vi ser på historien og verden i dag, er ikke grunnen til at 99 prosent av den klassiske musikken som spilles i dag ble skrevet av hvite menn» skriver Haugland i en melding til Universitas.

Han viser til de historisk situerte betingelsene kvinner og personer med minoritetsbakgrunn har hatt til å skrive og praktisere musikk, og som dermed har ført til at de har fått et begrenset mulighetsrom.

«Det er fordi kvinner ikke fikk gi ut eller skrive musikk på lik linje som menn, og fordi musikken først og fremst har blitt skrevet og spilt i Vesten og ikke andre kontinenter der folk har

annen hudfarge.»

Haugland påpeker at NMH tilrettelegger for at studentene skal ha anledning til å fordype seg i historie og musikk fra andre verdensdeler. Han mener imidlertid at det er en feil fremstilling at det er skrevet mye klassisk musikk av god kvalitet fra alle verdenshjørner som aldri blir spilt.

Leter etter glemte perler

Haugland argumenterer videre for at det som studeres, altså selve håndverket, tradisjonen og historien til den klassiske musikken, i hovedsak er utviklet i Sentral-Europa fra rundt 1600-tallet og fram til i dag.

«Om man ønsker å fordype seg i ikke-vestlig musikk, er man hjertelig velkommen til det. Likevel kan man ikke kreve en avkolonisering av pensum for alle som begynner på Norges musikkhøgskole for å lære om den vestlige, klassiske musikken. Vi driver med musikk, kunst(!), ikke identitetspolitikk» skriver han.

Ofte leter han selv i arkivene etter det han kaller «glemte perler». Ifølge Haugland har lærere og medstudenter vært entusiastiske når han fremfører nytt og ukjent materiale. Spesielt hvis det er en kvinnelig eller en ukjent komponist fra et annet land. Han understreker at det er musikken som må belyses.

Nye toner

Før sommeren fullførte Edel Bolstad (25) en master i utøven- de klassisk klaver ved NMH. I høst arrangerer hun en konsertserie bestående utelukkende av kvinnelige komponister. Konsertserien er en reaksjon på det hun mener er et alt for mannsdominert musikkfelt.

«Lærerne underviser helst den musikken de selv har spilt og kjenner, som i de aller fleste tilfeller vil si verk skrevet av hvite, vestlige menn. Dette fører igjen til at musikkstudentene som utdannes nå heller ikke blir kjent med musikk skrevet av andre grupper enn disse», skriver Bolstad i en e-post til Universi-

tas.

Bolstad hadde selv ikke spilt et eneste verk skrevet av en kvinnelig komponist før hun gikk det siste året på bacheloren. Ifølge henne var årsaken at det var en mangelfull eksponering for kvinnelige komponister i undervisningen og på pensum.

«Det er fremdeles slik at 95 prosent av musikken som spilles på norske konsertscener i dag er skrevet av menn. Jeg startet konsertserien for å skape en arena der folk kan komme og oppleve kvalitetsmusikk skrevet av kvinnelige komponister fra alle tider og fra ulike deler av verden», skriver hun videre.

Bolstad reagerte med stor overraskelse da hun oppdaget hvor mye god musikk det har blitt skrevet av kvinner gjennom tidene, etter at hun begynte å lete mer aktivt på egenhånd. Hun håper nå at unge musikere kan bli inspirert til å oppsøke og spille mer av kvinnelige komponister – og at publikum oppdager at kvinner også kan komponere.

Føler seg hørt

Til tross for at Bolstad så det som en nødvendighet å iverksette en kvinnelig konsertserie, sitter hun igjen med et positivt inntrykk hva angår mottakelsen hos egne professorer ved NMH.

Musikkstudent Bendik Sells (29), som tar en master i anvendt musikkteori ved NMH, er enig med Bolstad i behovet for en fornyelse og gjennomgang av pensum. Han opplever på samme tid at professorene og ledelsen tar kritikken fra studentene på alvor.

– Min opplevelse er at professorene liker en utfordring. Når jeg har stilt spørsmål ved pensum som presenteres, har de mottatt det med et åpent sinn og tatt debatten i klasserommet. Jeg har følt meg hørt, og jeg tror også at de har opplevd det som en interessant diskusjon, sier han på telefon til Universitas.

Sells utdyper at studiene hans har vært lagt opp på en måte der pensum i stor grad er ganske flytende og basert på moduler, ut i fra hva professorene selv synes er verdifullt å konsentrere seg om. Høgskolen står i en posisjon hvor de kan være med på å bestemme hva innholdet skal være. Samtidig opplever han at studenten også gis et spillerom med tanke på egne problemstillinger og referering til fagfelt av interesse.

Rektor anerkjenner problemet

Astrid Kvalbein ble i høst valgt som ny rektor på NMH. Hun gikk til valg på blant annet likestilling. På telefon til Universitas

understreker hun viktigheten av større mangfold.

– Vi må jobbe systematisk med det på musikkhøgskolen og i musikkbransjen generelt. Noen områder er veldig mannsdominerte, som for eksempel komposisjonsstudiet og instrumentalundervisning på jazz. Dette må jobbes aktivt med, sier hun til Universitas på telefon.

Orkesterkomitéen avgjør hva orkesteret skal spille og utgjør NMHs største offisielle ensemble. På høyskolens nettsider kunne en tidligere lese at orkesterkomitéen kun besto av mannlige medlemmer i perioden fra 2017 til 2021. Det har også vært svært få kvinnelige komponister på programmet til orkesterprosjektene. Nylig ble det oppnevnt et nytt utvalg for orkesterkomitéen, nå med én kvinne. De seks resterende medlemmene er stadig menn, inkludert lederen.

Studentenes egen orkesterkomité (Snork) har derimot en mer balansert fordeling med tre kvinnelige og to mannlige studenter.

– Innen klassisk musikk er det jo særlig dirigent- og komponistrollene som henger markant igjen. Hos oss er det på komposisjon at tallene er spesielt dårlige, med knapt én eneste kvinnelig ansatt. Sånn kan vi ikke ha det, sier Kvalbein.

Rektoren mener at pensumlitteraturen kontinuerlig må revideres med blick for kjønnsbalanse og mangfold.

– Jeg mener det må være en bevissthet som må plantes

Nye toner: Astrid Kvalbein tiltrådte i stillingen som rektor på NMH i august. Én av kampsakene hennes er likestilling.

Hos oss er det på komposisjon at tallene er spesielt dårlige, med knapt én eneste kvinnelig ansatt. Sånn kan vi ikke ha det

Astrid Kvalbein, rektor ved NMH

Stemme mot strømmen: Harald Ramm Haugeland er ikke enig behovet for avkolonisering på NMH.

rundt, enten det gjelder såkalte teorifag eller repertoar. Vi må se etter muligheter for å trekke inn kvinnelige komponister og gjerne forfattere og andre mennesker med et annet opphav enn det europeisk-vestlige, innenfor rammene til repertoaret en jobber med. Biblioteket vårt har gjort en flott jobb med å bestille inn mer musikk av kvinnelige komponister, og det skal gå an få hjelp til å lete etter det.

Nye tiltak

Rektoren forteller om ulike tiltak som har blitt satt i gang for en mer balansert representasjon på NMH.

– Vi har et likestillingsutvalg som overordnet jobber for å fremme likestilling. Pensum er ett eksempel, og det handler også om en plikt overfor våre ansettelsesprosesser. Vi må være bevisste når vi rekrutterer, i tillegg til å ha blant annet et opprykksprogram for kvinnelige førsteamanuenser og lektorer,

sier hun.

Hun forklarer at balansen er dårligere på det kunstneriske enn det vitenskapelige feltet ved NMH, og legger til:

– Vi må se etter hvordan kulturelle forestillinger former forståelsen av eksempelvis en dirigent, komponist eller jazzinstrumentalist.

KULTURLIVET MÅ FORTSATT VENTE PÅ FULL GJENÅPNING:

— De bryter tilliten til kulturbransjen

Venter på gjenåpning: Studenthuset Chateau Neuf må, sammen med store deler av kulturlivet, fortsatt overholde flere koronaregler og -restriksjoner.

Kultur-Norge raste etter å ha sett tv-sendinger fra valgvakene under årets stortingsvalg. Politikere sto tett i tett og klemte like mye for tap som seier. På kulturarrangementer er det derimot enmeter-skrav og sittetvang.

Korona + kultur ≠ sant

tekst Sofie Kristine Flydal
foto Joachim Kvaleng

Bilder fra partienes valgvaker var dråpen som fikk begeret til å renne over for mange i kultur- og underholdningsbransjen. Forrige uke kunne VG melde at flere arrangører hadde signert et brev til statsminister Erna Solberg (H), helse- og omsorgsminister Bent Høie (H) og kulturminister Abid Raja (V). I brevet krever de større forutsigbarhet i lettelse av smittevernsreglene og gjenåpning av kulturlivet.

Bak brevet står Oslo konsert-hus, Olavshallen, Grieghallen, Stormen konserthus Bodø, Ibsenhuset, Drammen scene, Chat Noir, Rockefeller/Sentrum scene/John Dee, og Ole Bull-huset. Disse er klare i sitt krav: «Kulturen må gjenåpnes og vi må vite dato NÅ!»

Chateau Neuf hardt rammet

Det norske studentersamfund (DNS) er en av mange organisasjoner som er rammet av de strenge reglene for kulturlivet.

– Selv om vi ikke var med å signere brevet, er dette ekstremt re-

levant for oss, sier Christina Eide, styreleder i DNS.

Hun sier at DNS og Chateau Neuf – som drives av DNS – har vært fortvilet over forvirrende regler gjennom hele pandemien. Tidligere i pandemien har Chateau Neuf også signert et lignende brev rettet mot regjeringen. Nå sliter de med å planlegge fremover, med manglende informasjon om gjenåpning.

Vi vil ha en dato, slik at vi kan forberede oss, få tilbake ansatte og bestille varer

Hans A. Lier, styreformann i Rockefeller

I likhet med avsenderne av brevet reagerer også Eide på forholdene under valgvakene. Hun sier at det er trist å se politikere som ikke følger de samme reglene, som andre inkludert Chateau Neuf selv må forholde seg til.

– De bryter tilliten til kultur-

bransjen, som har jobbet beinhardt gjennom hele pandemien.

Eide understreker også at studentenes psykiske helse har blitt rammet av nedstengningene.

– Studentene blir mer og mer ensomme, sier hun. Eide ser en tydelig sammenheng mellom lav aktivitet rundt studentforeningene og studentenes ensomhet. Hun forteller at det er vanskelig for DNS å ivareta studentene på ordentlig vis når det ikke er fysisk plass til alle.

Krever dato

Rockefeller/Sentrum scene/John Dee er en av kulturarrangørene som har vært med å formulere brevet. På telefon til Universitas utdyper styreformann Hans A. Lier frustrasjonen som ligger bak.

– Vi vil ha en dato, slik at vi kan forberede oss, få tilbake ansatte og bestille varer, sier han, og understreker at kulturarrangementer krever mye tid og planlegging.

På Rockefeller har de vanligvis plass til 1300 stående konsertgjester. Under dagens regelverk er det kun lov med 200 – sittende med én meters avstand mellom hver gjest.

Styreformannen står bak formuleringen i brevet til regjeringen: Kulturbransjen er lei av å være de første som må stenges og de siste som får lettelse. Lier påpeker også at vaksinasjonsdekningen er høy blant befolkningen over 18 år, som primært er deres publikumsgruppe.

Koronapass uten funksjon

Før sommeren fikk nordmenn tilgang til koronapass, i likhet med store deler av Europa. Passet er grønt fra en viss tid etter vaksinasjon, eller i en 24 timers periode etter negativ koronatest. Grønt pass gir deg blant annet mulighet til å unngå karantenereregler og reise utenfor Norge. Konsertpublikum får derimot ingen lettelse når det gjelder smittevern, selv om de har grønt koronapass. I Danmark har man lenge hatt ordninger der også kulturarrangementer får lettelse dersom publikum kan vise frem det grønne passet. Lier stiller spørsmål ved måten det har blitt håndtert i Norge.

– Hva er poenget med koronapass, når reglene er de samme for rødt og grønt pass?

Han etterspør muligheten for å lette på reglene for publikummere som kan vise at de er vaksinert el-

ler nylig testet for korona.

– Metersregelen må bort, sier han.

«Data før dato»

Universitas har vært i kontakt med Helse- og omsorgsdepartementet, som ikke hadde anledning til å svare. De henviser til tidligere uttalelser i andre medier om brevet.

Til VG svarer statssekretær i Helse- og omsorgsdepartementet, Saliba Andreas Korkunc at han forstår kulturbransjens iver etter å gå tilbake til normal drift. «Vi vet at pandemien har vært og fremdeles er krevende for de som er avhengig av publikum i salen», skriver han i en e-post. Han understreker likevel at «Det er data, ikke dato som avgjør når dette blir.» Korkunc skriver til avisen at det er smittesituasjonen som gjør at trinn fire i gjenåpningen av landet må vente: «Det vil være basert på faglige vurderinger fra Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet. Hvorvidt man fortsatt skal ha krav om avstand på arrangement eller ikke vil være en del av denne vurderingen.»

Christina Eide i DNS har forståelse for at det kan være vanskelig å sette en konkret dato for gjenåpningen av kulturlivet. Hun stiller seg bak regjeringens «data før dato»-prinsipp, men ber om en estimering, slik at også kulturbransjen kan planlegge fremover med større sikkerhet.

universitas@universitas.no

Koronaskilt: Det henger fortsatt mange skilt om smittevern på Chateau Neuf.

Inviterer til innspill om klimastrategi

UiOs tiårige klimaplan fikk kritikk for å mangle konkrete tiltak da den ble lansert. Nå kommer forslaget til den nye klimastrategien.

UiO + klima = sant?

tekst Ine Julia Schwebs
foto Joachim Kvaleng

Det har gått hett for seg i debatten om hvordan UiO skal lykkes med et grønt skifte. For en snau måned siden samlet professorene Dag O. Hessen, Mette Halskov Hansen, Anne Birgitte Rønning og studentrepresentant Julianne Sørflaten Grovehagen seg i Universitetshagen for å diskutere Universitetet i Oslos nye klimastrategi.

Onsdag 22. september møttes både studenter og representanter fra det akademiske livet på nytt – denne gangen på Blindern – til et fullbooket innspillsmøte om strategien.

Utkastet skulle opprinnelig legges frem i slutten av 2020, men pandemien stakk kjepper i hjulene for arbeidet. Arbeidsgruppen bak utkastet – som har bestått av professorer fra alle fakultetene, studentrepresentanter og direktoratet (se faktaboks) – har invitert alle som er tilknyttet universitetet om å komme med innspill.

Fristen for å levere skriftlige innspill er fredag 1. oktober. Før Universitas gikk i trykken onsdag kveld var det kommet inn 25 skriftlige innspill på UiOs nettsider.

Planen er at universitetsstyret vedtar en revidert versjon av strate-

gien før jul. Når den er vedtatt, forplikter den UiO til å levere. Fortsatt gjenstår det å se hvordan den endelige strategien vil se ut.

Tiårsplanen fikk kritikk

Klimastrategien har vært etterlyst fra flere hold og er ment å komplimentere Strategi 2030, som er UiOs tiårsplan. Strategi 2030 fikk i utgangspunktet mye kritikk for å mangle konkrete tiltak for hvordan universitetet skal gjennomføre en grønn transformasjon.

Blant annet startet professorene Jon Haarberg, Anne Birgitte Rønning og førsteamanuensis Kjerstin Aukrust Klimaoppropet, i en protest mot alle flyreisene registrert ved universitetet. Universitetet fløy ifølge egne rapporter 62,2 millioner kilometer i 2018. Det tilsvarer 80 ganger tur-retur til månen, eller 160 000 ganger Oslo-Trondheim.

Etter panelmøtet i slutten av august var det likevel en fornøyd Anne Birgitte Rønning som forlot scenen og rollen som kveldens ordstyrer. I det nye forslaget til klimastrategien foreslås det at flyreiser skal kuttes med 7 prosent hvert år.

– Jeg har nok vært utålmodig og ville at ting skulle skje forttere. Men planen som nå er lagt fram har gode sider og dekker bredt, sa Rønning til Universitas den gang.

– Ikke bare visvas om bærekraft Andre kritikere har påpekt at universitetet manglet en ledelse til å innføre nødvendige klimatiltak over hele institusjonen.

Et tiltak for å forbedre dette er å tilsette en ny viserektor med ansvar for klima, miljø og tverrfaglighet, en stilling professor i Kina-studier Mette Halskov Hansen tiltrådte høsten.

– Det jeg liker veldig godt med strategiutkastet er at det er veldig konkret på flere ting, det er ikke bare visvas om bærekraft. Det er store mål, men det er også veldig konkrete tiltak for hva vi skal gjøre. Det gjør det lettere å jobbe med, sa Halskov Hansen til Universitas i forbindelse med paneldebatten.

Hun la til:
– Jeg er jo litt nervøs for å innfri. Jeg tror det skal gå bra, men det er

Ifølge utkastet til klimastrategi skal UiO blant annet:

- + Redusere det totale klimagassutslippet med minst 50 prosent innen 2030.
- + Redusere klimagassutslippet fra reiser med 7 prosent hvert år.
- + Redusere energibruk i bygg med minst 40 prosent innen 2030 og produsere mer egen energi ved hjelp av solceller og energibrønner.
- + Tilrettelegge for bedre miljø og biologisk mangfold på uteareal og bygg.
- + Legge til rette for et redusert og bærekraftig forbruk blant både studenter og ansatte.
- + Legge frem årlige klimaregnskap.
- + Forbedre tilbudet av plantebasert mattilbud på campus.
- + Tilrettelegge for tverrfaglig samarbeid og inkludere bærekraft på tvers av alle fakulteter og disipliner.
- + Nye studenter skal gjennom grunnfagene exphil og exfac få en felles forståelsesramme av bærekraft, klima og miljø.
- + Opprette «grønne kontorer», et internasjonalt konsept satt i gang ved flere universiteter. I Amsterdam har blant annet studenter ved et grønt kontor bidratt til å etablere et universitetskurs i bærekraft med 50 studieplasser. I motsetning til grasrotbevegelser er grønne kontorer tilrettelagt og finansiert av universitetet.
- + Ha en campus som gjenspeiler en bærekraftig institusjon, og aktivt tilrettelegge for at studenter og ansatte tar klima- og miljøvennlige valg.

klart – det jeg er nervøs for er at det skal ta for lang tid. Vi må sette det i gang hvis vi skal få det til.

Lurer du på hva som ble diskutert på onsdagens innspillsmøte? Les mer på universitas.no.

universitas@universitas.no

Diskusjon: Dag O. Hessen, Mette H. Hansen og Julianne S. Grovehagen i panelsamtale i slutten av august.

Tilbudsguiden

AVIS

Grubbegata 6
Oslo

dagsavisen@kundesenter.com
www.dagsavisen.no
Tlf: 22 99 80 50

50 % studentrabatt på Dagsavisen

MORGENBLADET

50 % studentrabatt på Morgenbladet

Bestill her:
www.morgenbladet.no/student

Kontakt oss:
abo@morgenbladet.no
23 36 05 00

www.morgenbladet.no

EVENT.

DJ Booking Norge AS
Hasleveien 28A
0571 Oslo

djb@djb.no
Tlf: 90 53 29 29
DJ og artister: www.djb.no
Lyd og lys: www.123lyd.no

10% studentrabatt på leie av lyd- og lysprodukter fra 123lyd.no

DJ til ditt studentparty/samling fra djb.no

Spesialsydde løsninger som passer ditt budsjett.

FORENINGER

Studerer du samfunnsøkonomi?

Bli studentmedlem i Samfunnsøkonomene for kun 300 kr i året. Som studentmedlem får du blant annet krøesjurs, juridisk rådgivning, karriererådgivning og tilgang til gode bank- og forsikringsordninger.

Les mer og meld deg inn ved å scanne QR-koden.

LEGE

Helsetjenester når du trenger det

- ✓ Lege 595,-
- ✓ Videolege 350,-
- ✓ Gynekolog 1095,-
- ✓ Fysioterapeut 495,-
- ✓ Kiropraktor 495,-
- ✓ Hudlege 1195,-

Kort ventetid og du trenger ingen henvisning. Les mer på www.drdropin.no.

MASSASJE

Unn deg massasje hos Squeeze til 425 kr

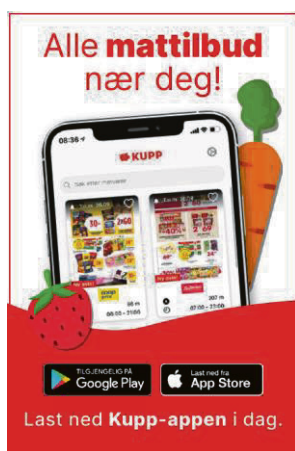
Bruk rabattkoden «student21» på www.squeeze.no/gavekort.

Kjøp til deg selv eller noe andre som fortjener deilig massasje!

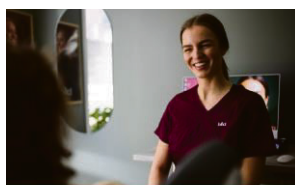
squeeze

squeeze.no

MAT

TANNLEGE

Full undersøkelse og rens til 445 kr

Fyll inn «student21» på slutten av bookingflyten og ta med studentbevis.

blid

blid.no

TANNLEGENE I BOGSTADVEIEN 51

Kr 450,- Undersøkelse med to røntgenbilder og lett rens.

20% rabatt på fyllingsterapi.

20% rabatt på fjerning av visdomstenner.

20% rabatt på rotfyllinger.

*Studentrabatt gjelder ikke implantater, tanntekniske utgifter, og estetisk behandling

For timebestilling:
www.tb51.no
22 46 42 89
post@tb51.no

Tilbudsguiden

Gode tilbud til studenter i Oslo

ORDSTRID SPLITTER STUDENTPARLAMENTET VED UIO:

– Vi må kunne bru

Skjerpings: Adrian Bolstad er med i Studentparlamentet ved UiO, men kritiserer det for å være tidvis oppføre seg som et elevråd.

Studentparlamentet vil ha mer stipend i studiestøtten, selvforsvarskurs i fadderuka og nytt fotgjengerfelt på Blindern. Gjestelista-lederen kritiserer likevel parlamentet for å fjerne seg fra studentmassen.

Studentpolitikk

tekst Alida De Lange D'Agostino
foto Tuva Skare og Joachim Kvaleng

– Vi ønsker at Studentparlamentet skal bli mindre fjernt for studentene, og da må vi kunne bruke ordet «knulle», sier Adrian Bolstad, leder av Gjestelista ved Universitetet i Oslo (UiO) til Universitas.

I helga var det duket for Studentparlamentet ved UiO sitt årlige handlingsplanseminar, hvor representanter fra de studentpolitiske listene diskuterte og vedtok hvilke saker som parlamentet skal

jobbe med det kommende året. Det ble blant annet flertall for økt stipendandel i studiestøtten, nytt fotgjengerfelt på Blindern, og selvforsvarskurs under fadderuka. Gjestelista, som har to mandater, har fått gjennomslag for at kondomer og prevensjonsmidler skal være lett tilgjengelig i alle studentboligene til Samskipnaden SiO.

En liggende gruppe

– I den elendige valgkampen i vår, hadde vi slagordet «Ligg friskt, ikke ligg deg frisk». Det finnes flere som bruker sex som en måte å styrke selvbildet på. Studentpar-

lamentet ønsker ikke en egenandel på SiO sine helsetjenester, så vi håper det bidrar til at folk ikke «ligger seg frisk». Man bør heller «ligge friskt» ved å for eksempel bruke kondomer, sier Bolstad.

Han ønsker at alle skal ha et sunt forhold til sex, og peker på at studenter er en samfunnsgruppe som ligger mye. Han mener at det derfor er viktig at kondomer og andre essensielle helseartikler skal være lett tilgjengelig.

– *Hvilke helseartikler er essensielle og ikke?*

– Nå er ikke jeg prevensjons-

Noe vi vet er viktig for at studentene skal gidde å stemme ved valget, er at de føler tilhørighet til universitetet, og at de føler de har en innvirkning på hva som bestemmes

Jørgen Hammer Skogan, leder Studentparlamentet ved UiO

minister, men slikkelapper, tamponger og bind bør også være tilgjengelige og gratis. Paracet er kanskje ikke essensielt. Vi vil ta vare på lever'n til folk, og det blir fort mye skrumpelever hvis alle skal gå rundt og knaske på smertestillende hele tiden.

Bolstad kommer med krass kritikk til Studentparlamentet. Det tidligere arbeidsutvalget skal i vår ha gitt beskjed om at Gjestelista måtte bruke ordet «ligge» i stedet for «knulle» i valgkampmaterialet sitt. Han mener at Studentparlamentet bruker et språk som ikke speiler studentmassen i det hele tatt, og at de minner om et elevråd.

– Vi er kjempeskuffa. Du skal kunne si «knulle» uten at det skal ruffle some feathers. Vår hovedkritikk til Studentparlamentet er at vi er skikkelig elevråd innimellom. På grensen til folkehøgskole-elevråd. Kanskje vi til og med krysser den grensen ganske greit.

På spørsmålet om ordet «knulle» egentlig er så viktig for folk flest, svarer Bolstad at det ikke eksplisitt er ordet i seg selv som er

Studentparlamentet ved UiO (SP):

- + Det øverste tillitsvalgte organet for UiO-studenter, som arbeider for å fremme studentenes interesser til universitetsledelsen
- + Vedtar en studentpolitisk plattform hvert år, som bestemmer hva de som organ skal mene
- + Består av 27 representanter fra syv politiske lister, samt åtte representanter fra hver av UiOs åtte studentutvalg
- + Velges hvert år ved hemmelig valg, hvor alle studenter registrert ved UiO har stemmerett

Kilde: studentparlamentet.uio.no

viktig. Det han opplever er at man skiller mellom å være representant for studenter, og det å være student i, språket man bruker.

Han mener at den lave valgdeltakelsen i studentvalget vitner om en stor distanse mellom dem og

Bruke ordet «knulle»

studentene de representerer.

– *Tror du dere hadde fått større oppslutning om dere fikk bruke ordet «knulle» i valgkampen deres?*

– Å bruke ordet «knulle» vil i alle fall menneskeliggjøre studentparlamentet mer, som er det vår kritikk går ut på.

ningen for UiO sitt studentvalg de siste ti årene, i tillegg til at valgdeltakelsen har vært synkende.

– *Kan nedgangen ha noe å gjøre med det Gjestelista kritiserer dere for?*

– Nedgangen i valgresultatet har jo kommet i etterdønningen

får en bedre studiehverdag på dine premisser. Jeg mener vårt viktigste oppdrag er å få flere til å stemme ved studentvalget.

– *Hva er du mest fornøyd med å få gjennomslag for denne helgen?*

– Det er ni saker i handlingsplanen som parlamentet har gitt oss tydelig mandat til å jobbe med. Vi skal komme klimaendringene i møte, og pushe universitetet på dette. Vi skal også styrke studentdemokratiet, gjenreise studentfrivilligheten, og ikke minst jobbe for å øke studiestøtten.

Spesielt studiestøtten er viktig for Skogan. Han mener at en studiestøtte som er langt unna fattigdomsgrensen, gjør at studentene er ekstra sårbare når krisesituasjoner inntrer. Det at 65 prosent av studentene er nødt til å jobbe ved siden av studiene for å sikre tilværelsen, mener han hindrer at alle har lik tilgang til utdanning.

– Vi forventer at regjeringen som trer på nå, kommer med klare forpliktelser til at studiestøtten skal opp.

universitas@universitas.no

I sofakroken: Leder i Studentparlamentet ved UiO Jørgen Hammer Skogan vil jobbe med å styrke studentdemokratiet på universitetet.

Å bruke ordet «knulle» vil i alle fall menneskeliggjøre studentparlamentet mer

Adrian Bolstad, Gjestelista-leder

Sliter med etterdønninger

Jørgen Hammer Skogan er leder av Studentparlamentet ved UiO og arbeidsutvalget. Til Bolstads kritikk svarer han at de har retningslinjer som gjør det vanskelig for dem å produsere materiale med seksuelt eksplisitt språkbruk.

– Disse retningslinjene er vedtatt av Studentparlamentet, sier han og legger til:

– Jeg føler ikke vi er fjerne for studentene, og jeg håper ikke vi er det. Vi kan alltid bli bedre, men det vi gjør her denne helgen er jo nettopp å ha en samling hvor de som er valgt av studentene for å representere dem, får bestemme hva vi skal jobbe for å få gjennomslag for i år.

Under studentvalget som ble arrangert i april ble det avlagt 2729 stemmer, som gir en valgoppslutning på 10,54 prosent. Det er den laveste oppslut-

av en situasjon hvor man har sittet innelåst på hyblene sine i måned etter måned. Noe vi vet er viktig for at studentene skal gide å stemme ved valget, er at de føler tilhørighet til universitetet, og at de føler de har en innvirkning på hva som bestemmes, sier Skogan og legger til:

– Det har vært krevende for oss å nå ut til studentene på den samme måten som vi har gjort tidligere, og mange har nok under pandemien det siste året følt på en manglende tilhørighet fordi de ikke har vært tilstede fysisk, og ikke fått bygget en UiO-identitet som student.

Skogan understreker at det er viktig for dem å nå ut til studentene, og at de skal vite at det Studentparlamentet gjør, har noe å si for enkeltstudentenes hverdag.

– Det at du som student stemmer i studentvalget og at du engasjerer deg, gjør faktisk at du

Grønn liste med flest gjennomslag

Gjennomslagene besto imidlertid ikke bare av grønn politikk, de slår også et slag for digital undervisning.

Studentpolitikk

tekst Alida De Lange D'Agostino

På handlingsplanseminaret ble det brukt mye tid på å diskutere parlamentets studentpolitiske plattform — dokumentet som bestemmer hva de som organ skal mene. Av 85 endringsforslag som ble sendt inn

fra de ulike listene, var 50 av dem fra Grønn liste. Flere av disse fikk flertall, og ble vedtatt.

– Juhu, det er jeg veldig glad for!, jubler leder av Grønn liste ved UiO Charlotte Hjort og legger til:

– Grunnen til at vi har fått så mange gjennomslag er jo først og fremst fordi vi har sendt inn så mange forslag. Vi har forberedt

oss godt, diskutert mye, og gått sammen om hva vi vil fremme. Jeg er stolt av alle på lista mi som har tatt ordet under seminaret. Forslagene som var gode gikk jo gjennom.

Blant Grønn liste sine gjennomslag, er krav om at plantebasert mat alltid skal være billigere enn kjøtt, og at all emballasje skal være

plastfri i UiO sine kantiner. I tillegg har de fått flertall for å kjempe for en bærekraftsavdeling på UiO, og at universitetet skal vektlegge sentralstyrt gjennomføring over fakultetsautonomi i sitt klima- og miljøarbeid.

– Problemet med bærekraftsarbeidet på UiO, er at det kommer mye motstand fra fakultetene, sier Axel Klanderud fra Grønn liste på telefon til Universitas. Det var han som sto bak forslaget, som han utdyper:

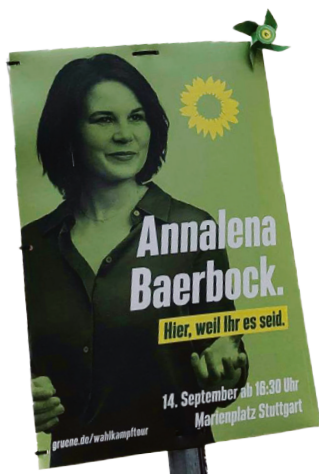
– Hvert fakultet har for eksempel egne retningslinjer for flyreiser. Lokal autonomi er viktig på et universitet, men vi så at når det skulle kuttes i antall flyreiser, så satt alle professorene på hver sin tue og mente man måtte kutte andre steder. Alle er i sin egen boble, og da trenger vi en sentralstyrt struktur som kan være litt hard i klypa og ta avgjørelser som man i dag ikke tør å ta lokalt.

Det er likevel ikke bare grønn politikk Grønn liste har fått gjennomslag for. Etter helgens seminar mener nå Studentparlamentet at digital undervisning skal være et supplement til hovedregelen om fysisk undervisning, og at det bidrar til økt tilgjengelighet og universell utforming.

– *Er Zoom kommet for å bli?*

– Jeg ser for meg, og håper, at mange fag kan åpne for hybridforelesninger. De fleste forelesningsrom har mulighet til å ha med noen digitalt. Hvis noen vil være med på Zoom, eller ikke har mulighet til å møte fysisk, burde det kunne være mulig – selv etter pandemien er over. Vi har sett at det er mulig å få til, så hvorfor ikke, sier Hjort.

universitas@universitas.no

STUDENTER FØLER SEG OVERSETT I DEN TYSKE VALGKAMPEN:

– Studentpolitikk er ikke viktig for politikerne

Det tyske valget kan bli historisk, og splittelse, polarisering, skandaler er stikkord i valgkampen. Universitas har snakket med fire tyske studenter for å høre om deres ønsker for Tysklands framtid.

Det tyske valget

tekst Eline Ruud Kristiansen
foto Alvilde Overaa

– Under pandemien har studentene blitt oversett av alle partiene. Det blir alltid snakket om å forbedre og satse på utdanning, men ingenting blir gjort. Studentpolitikk er ikke viktig for politikerne.

Thorge Kern (22) studerer statsvitenskap og juss i Münster.

Han er en av de unge tyskerne som føler seg oversett av alle partiene før forbundsdagsvalget. For mange er utdanningssituasjonen vanskelig. BAföG er det nærmeste man kommer studiestipend vi i Norge får fra Lånekassen, men støtteordningen er kun for de i vanskelige

økonomiske kår. Prosessen er dessuten lang og vanskelig. Laura Clarissa Loew, politiker i Jusos (ungdomspartiet til SPD), skriver i en e-post til Universitas at de ønsker å gjøre det lettere for flere å få BAföG. I dag mottar under 10 prosent av alle studenter støtte, ifølge Loew.

Universitas har forsøkt å kontakte ungdomspartiene til Kristeligdemokratene og De grønne, men de har ikke besvart våre henvendelser.

Oliver Erfkämper (21) har vært medlem i Kristeligdemokratene (CDU) i flere år. Selv om også han savner mer søkelys på studentproblemer i politikken, forstår han hvorfor politikerne legger så lite vekt på dette.

– I Tyskland styres utdanningsinstitusjonene føderalt. Det betyr at politikerne i Berlin ikke snakker om utdanning rett og slett fordi de ikke kan gjøre noe med det.

75 timer i uka

Sarah Beatrice Errolat (24) studerer kunsthistorie i Frankfurt. Hun forteller til Universitas over videosamtale hvordan hun må jobbe 25 timer i uken for å få økonomien til å gå rundt, i tillegg til 40 timer med studier.

– Det er hardt, man får ikke nok tid for seg selv eller til å være sosial. Det er slitsomt. Politikerne bryr seg ikke om oss, mange fikk krisestøtte under covid, men ikke studentene, sier Errolat.

Strategisk stemming

– Selv om partiprogrammet er perfekt, hjelper det ikke hvis partiet ikke er stort nok, forteller Errolat. Både Kern og Errolat er tydelige på at det ikke er lett å bestemme seg for hvilket parti de skal stemme. De nyere meningsmålingene viser at det går et tydelig skille mellom de yngre og eldre generasjon i stemmingen. Mens Kristeligdemokratene står sterkest blant de eldre, er De grønne og Sosialdemokratene populære blant unge tyskere, ifølge Deutsche Welle.

Selv om Kern er medlem i De Grønne, vil ikke nødvendigvis partiet få hans stemme. Errolat står mellom De Grønne, venstrepartiet Die Linke og Volt Europa. Sistnevnte er en paneuropeisk bevegelse som fokuserer mer på samarbeid mellom ulike land, enn kun nasjonal politikk.

– De er mer interesserte i å arbeide med andre land, og jeg er enig i at Tyskland ikke kan klare alt alene. Vi bør lære av andre. Jeg er likevel redd for at stemmen min skal bli mindre verdt, jeg må tenke strategisk, legger Errolat til.

Grønn politikk i vinden

Fra en oppslutning på 8,9 prosent i 2015, ligger De grønne mellom 15 og 20 prosent på de nyeste meningsmålingene.

– De nylige klimakrisene i landet med tørke og flom har tyskerne fått øynene opp for alvor, forklarer Thorge.

– Folk har forstått at å kjempe for klimaet og fremtiden er det viktigste.

Spesielt den yngre generasjonen dominerer blant grønne velgere, men kandidaten Annalena Baerbock er upopulær etter en plagiatskandale, i følge Politico.

For ett år siden meldte Milena Bohmert (21) seg inn i De grønne. Merkel har vært rikskansler så lenge hun kan huske, og nå er Bohmert spent på å delta i sitt første valg.

– Det er det eneste partiet som vil endre noe. Til og med foreldrene mine som alltid har stemt kristeligdemokratene kommer til å stemme på noe annet i år. De er skuffet over Laschet og valgkam-

Det tyske forbundsdagsvalget

+ Den 26. september er det Forbundsvalg i Tyskland. Etter 16 år med Angela Merkel som rikskansler er det usikkert hvem som skal ta over makten.

+ De tre største partiene er Christlich Demokratische Union (CDU/CSU), Sozialdemokratische Partei Deutschlands (SPD) og Bündnis 90/Die Grünen.

For første gang siden 1949 ser ikke storkoalisjonen mellom CDU/CSU og SPD ut til å få flertall.

NRK og The Guardian

Dette er kanslerkandidatene:

+ Sozialdemokratische Partei Deutschlands (SPD): Olaf Scholz

+ Christlich Demokratische Union (CDU/CSU): Armin Laschet

+ Bündnis 90/Die Grünen: Annalena Baerbock

NRK og The Guardian

pen.

Selv har Bohmert nok økonomisk støtte fra foreldrene og en deltidsjobb til å klare seg, men hun har sett på nært hold hvor krevende det kan være uten studentstøtte.

– Noen venner av meg måtte flytte tilbake til foreldrene fordi de mistet jobben under pandemien og ikke kunne betale husleia mer. Da all undervisning var on-

Oliver Erfkämper (21) er praktikant hos ministeriet i hjemfylket.

FOTO: PRIVAT

line gikk det greit, men nå som ting vender tilbake til normalt er det et stort problem for folk som bor langt unna campus.

Merkel 2.0

– Stabilitet har alltid vært viktig for tyskerne. I 16 år har Merkel representert stabilitet i politikken, og det oppstår et vakuum nå som hun går av, sier Kern.

Armin Laschet er Kristeligdemokratenes kanslerkandidat, men etter flere skandaler har hans popularitet blitt satt på prøve, ifølge Deutsche Welle. Kern tolker sosialdemokratenes voksende popularitet som en søken etter stabiliteten Laschet ikke kan tilby.

Erfkämper er for øyeblikket praktikant hos ministeriet i fylket Nordrhein-Westfalen, hvor kanslerkandidat Armin Laschet er øverste leder.

Selv har Erfkämper møtt Laschet flere ganger. Han beskriver kanslerkandidaten som en hyggelig og omgjengelig mann,

Thorge Kern (22) studerer statsvitenskap og juss i Münster.

FOTO: PRIVAT

som er misforstått av tyskere flest. Laschet har ført en god politikk de siste årene, og kritikken er ufortjent, mener Erfkämper.

– Jeg er tilhenger av Laschet, det var en av grunnene til at jeg ble med i Kristeligdemokratene. Jeg tror han er upopulær på grunn av hans dårlige kommunikasjon.

Ingen hadde forutsett Sosialdemokratenes popularitet, og kandidaten Olaf Scholz ligger for øyeblikket an til å bli Tysklands neste kansler.

– Scholz fører en åpenbar strategi å herme etter mye Merkel har gjort, og det har han klart med stor suksess. Han er som Merkel 2.0, ler Erfkämper.

Heftig klimadebatt

Erfkämper er klar over at de fleste på hans alder stemmer på venstresiden. Han tror mistroen til Kristeligdemokratene er takket være dårlig kommunikasjon med de yngre.

– De grønne tok «Fridays for future» og gjorde det til sin egen bevegelse. Kristeligdemokratene blir kritisert for å ikke gjøre nok, men egent-

Sarah Beatrice Errolat (24) studerer kunsthistorie i Frankfurt.

FOTO: PRIVAT

I 16 år har Merkel representert stabilitet i politikken, og det oppstår et vakuum nå som hun går av

Thorge Kern, student

lig mener vi det samme om klima. Vi vil forbli i Paris-avtalen, men metodene våre er ulike, sier Erfkämper og fortsetter.

– I stedet for å blande seg inn i hvordan folk skal leve, vil vi satse på markedskreftene og innovasjon.

Et stort debatttema er hvorvidt Tyskland skal fortsette med kullutvinning eller ikke. Mens Sosialdemokraten og De grønne vil avslutte det så raskt som mulig, er Kristeligdemokratene med på å gjøre det innen 2038.

– Mange påstår at vi vil ha klimaendringer og liker at temperaturen øker, men det er løgn. Vi tenker på alle de som arbeider i kullindustrien, og disse nevnes ikke av De grønne.

Erfkämper mener De grønne ikke er et parti for alle.

– De snakker kun for noen få personer, spesielt de med god råd. Arbeidere blir glemt i politikken deres.

Forbundsdaysvalget nærmer seg, men debatten er polarisert mellom ham og de fleste av vennene.

– De har deres meninger, men sånn skal demokratiet være. Det ville vært kjedelig om alle hadde ment det samme.

Stille om mental helse

Universitas vil gjerne vite hva de tyske politikerne sier om mental helse. Milena Bohmert blir usikker.

– Jeg vet ikke hva jeg ville gjort hvis jeg hadde hatt vansker. Ingen snakker om mental helse, jeg har aldri hørt noen snakke om det. Ikke blant vennene mine, ikke med foreldrene mine.

Hun har heller aldri hørt mental helse nevnt i partipolitikken.

– Her i Tyskland er det mye stigma rundt sykdom generelt, mange unngår å gå til legen for de minste plager. Det kan hende det er kulturelt angående å ikke snakke om mental helse, vi får ofte høre at vi ikke skal være så dramatiske, vi prøver å unngå å være en byrde for andre.

Bohmert tenker seg om før hun fortsetter.

– Om fire uker skal jeg på møte med ungdomspartiet. Da vil jeg nevne at mental helse bør snakkes mer om i politikken.

Errolat nevner at universitetet hennes i Frankfurt har et godt tilbud tjenester for studenter som sliter med mental helse.

– Der politikerne ikke stiller opp, gjør heldigvis universitetene det, sier hun.

universitas@universitas.no

FOTO: PRIVAT

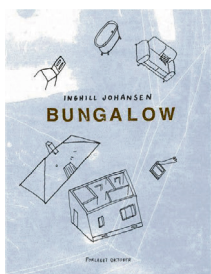

Milena Bohmert (21) studerer business i Münster.

MARIA FOREVER

Når hun ikke skriver, leser Maria Navarro Skaranger. Mye. Hun vender ofte tilbake til favorittene – noen har hun lest opptil fem ganger.

tekst Live Tronstad
foto Charlotte Førde Skomsøy

Bungalow av Inghill Johansen (2017)

– Hun skriver bittesmå bøker. Det ser ut som det hun skriver går så lett for henne. I denne boka er det en som skal bake en type kake som er den samme som moren hennes lagde. Så forklarer hun hvordan hun gjør det. Og det er så sterkt selv om

det er så lite tekst. Hun har en helt fantastisk skrift, som treffer så godt. Det er et språk som kan spenne over lang tid og blande sammen fortid, nåtid og framtid, og referere til flere ting i samme scene. Det ser helt organisk ut. Alle andre forfattere som hadde prøvd å skrive som henne – det hadde blitt så stivt. Inghill Johansen, hun er helt rå.

Han utfordrer hva det vil si å skrive en roman, og det er vel sånn det skal være, er det ikke?

Maria Navarro Skaranger, forfatter

Camillas lange netter av Mona Høvring (2013)

– Dette er også kjempekort! Ofte når man skriver så kort så tenker man at språket blir strippet ned og veldig poetisk og ikke noe overflødig. Men jeg opplever både Mona Høvrings og Inghill Johansens språk som veldig naturlig. Det ser bare veldig intuitivt ut.

«Jeg trodde ikke det var mulig for et menneske å grine så mye som jeg gjorde den dagen mamma ble begravd. Det var fryktelig trist at vi alltid hadde vært så uforsonlige, så lite føyelige med hverandre. En gang var jeg på toppen av Mis/Mysfjellet sammen med noen venner. Vi hadde drukket vin og spist da en ekte ødeleggeslyst kom over oss. Vi kastet tallerkener og flasker og glass ned i Hurdalens djupe blålige fjernhet. Nå knuser jeg nesten aldri noe».

Hvordan hun kan begynne med moren sin, så går hun over i lek, og deretter til at hun aldri knuser noe. I det korte draget der! Og det er helt naturlig! Det er mesterlig gjort. Både Inghill Johansen og Mona Høvring har skrevet korte, men enormt viktige bøker.

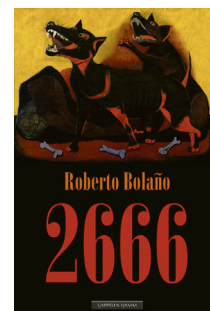
Maria Navarro Skaranger

+ Hva: Forfatter fra Oslo. Debuterte med «Alle utlendinger har lukka gardiner» i 2015.

+ Aktuell med: «Emily forever», utgitt i 2021.

Kronen på verket: Forfatter Maria Navarro Skarangers favoritter er enten mursteiner eller fliser.

2666 av Roberto Bolaño (2004)

– Det her er min favorittbok. Den handler om flere folk som på mystisk vis knyttes til en by i Mexico. Midt i boken er det en beskrivelse av masse drap på kvinner. Etterforskerne finner lik etter lik. Det er 400 sider med bestialske mord, som er helt forferdelig å lese, men som

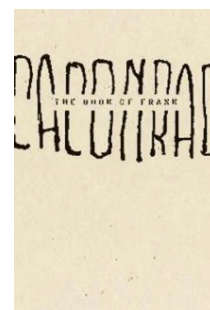
også viser hvor lett de kvinnene som er utsatt bare går rett i glemmeboka; Til og med vi som leser glemmer dem. Mange sier det er en bok om ondskap. Den er kanskje først og fremst det, men det er også en kritikk av kapitalismen. I slutten av en av bøkene kommer Boris Jeltsin ut av en vulkan og bare sier masse rart, og du skjønner ikke hva det betyr. Litt sånn *Ringenes Herre*-stemning. Han utfordrer hva det vil si å skrive en roman, og det er vel sånn det skal være, er det ikke?

En dramatikers dagbok av Lars Norén (2008)

– Det er en bok jeg har lest mange ganger, og som jeg kan vende tilbake til. Den handler mye om Oslo. Han er forelsket i en ung dame, samtidig som han prøver veldig å få barn med kona si i Sverige. Han er blant annet på Kaffebrenneriet like ved Litteraturhuset, hver

morgen, og drikker kaffe og spiser en croissant. Det er et forfatterliv jeg aldri har hatt! Han har noen passasjer og setninger som setter skikkelig støkk. Og det fremstår så nært, så hverdagslig: han er ikke noen flanør. Det er jo en dagbok: Alt er skrevet ned, han legger ikke skjul på noe. Lars Norén er en viktig forfatter for meg. Han er jo egentlig først og fremst dramatiker, men for meg så er han også roman- og dagbokforfatter.

Boka til Frank av C. A. Conrad (2016)

– Denne lille her er en fin bok. «Boka til Frank» er en helt fantastisk tittel på en diktsamling. Det er kjempekorte, muntlige dikt om en gutt som heter Frank, som vokser opp i veldig tøffe kår, som nok er basert mye på C.A. Conrads eget liv. C. A. Conrad bruker en inter-

essant metode for å skrive dikt: De har et problem, og så gjør de noe aktivt for å få bukt med det problemet, og så resulterer det i et dikt. For eksempel er de uenige med loven. Da tar Conrad loven, moser den sammen til en grøt, spiser den, og så driter den. Man får et annerledes forhold til hvordan man kan være aktiv i dikt, og hvordan det kan være så mye mer også. Jeg synes det er veldig viktig. Du bør også google dem: En tjukk amerikaner med langt hår, bandana på hodet og masse krystaller rundt halsen – veldig kul!

Kulturstreiken råkar Tuva: — Føler meg veldig makteslaus

Songaren Tuva (22) tok permisjon frå studia for å vere med på førestillinga Amadeus. På grunn av streik i kultursektoren er førestillinga avlyst. No veit ho ikkje korleis dei neste månadene ser ut.

Streik

tekst Siri Storheim
foto Tuva Skare

– Sann som situasjonen er no, føler eg meg veldig makteslaus. Eg har jo teke permisjon i eit heilt år, og så ender eg eigentleg opp utan erfaring og utan jobb, seier Tuva Marie Jansen Sverkeli.

Sverkeli har teke permisjon frå studia ved Norges musikkhøgskole for å satse alt på frilanskarrieren. Det fekk ein bråstopp 8. september, då 435 kulturarbeidarar vart teke ut i streik. Som følge av streiken, der både musikarar og scenearbeidarar er teke ut, vart produksjonen ho var ein del av avlyst.

For Sverkeli, som er songar, var det ei rolle i forestillinga Amadeus i Kilden konsert- hus som var hovudgrunnen til å søkje permisjon frå studiet i Oslo. Som mange andre i produksjonen er ho frilansar og midlertidig tilsett, og kan dermed ikkje bli teke ut i streik. Etter vekesvis med innøving vart premieren avlyst. Ho skulle etter planen jobbe på produksjonen frå 6. august til 16. oktober, men no er situasjonen svært usikker.

– Eg har satt livet på pause. No bur eg i

Eg har sette livet på pause. No bur eg i Kristiansand utan å ha nokon studieplass å gå tilbake til eller andre jobbtillbod eg kan hive meg på

Kristiansand utan å ha noko studieplass å gå tilbake til eller andre jobbtillbod eg kan hive meg på.

Mistar viktig moglegheit

Brynjar Onsjøen er nyutdanna songar frå Operahøgskolen i Oslo, og skulle vore med på same produksjon. Onsjøen har jobba som frilansar gjennom heile studiet, men i Amadeus skulle han endeleg ha ei større rolle som solist.

– Sjølv om eg har lina opp meir jobb framover, er det surt at eg ikkje får den eksponeringa. Det er liksom den fyrste ordentlege solistjobben etter studiet, seier Onsjøen.

Usikkerheit er eit ord som går igjen hos begge, og dei er prega av å ikkje vite kva dei neste vekene bringar.

– Det verste med det er at sidan vi ikkje er

Limbo: Det er fortsatt ikkje nokon løysing i sikte i kulturstreiken. Likevel gir ikkje Tuva Marie Jansen Sverkeli opp Amadeus-draumen heilt enda.

teke ut i streik, så er det usikkerheit rundt ei eventuell kompensasjonsordning. Altså: Det går utover oss som arbeidstakarar. Og så vert vi satt i ein litt sann rar situasjon der vi sjølv- sagt støttar streiken, men det er vi som tek støyten som frilansarar.

Går utover frilansarar

Både Sverkeli og Onsjøen er fagorganisert i CREO. Dei støttar kollegaenes kamp for ein betre pensjon, men prisen er høg, og Sverkeli påpeikar at frilansarane fell mellom to stolar. Dei kan verken streike eller nyte godt av pensjonsordninga det streikes for.

– For min del er ein sann avlysing ein veldig høg pris å betale.

Sjølv om ho har tillit til fagforeininga, etterspør Sverkeli ein heilt konkret grunn til at streiken er positiv for frilansarar.

Nestleiar i CREO Christine Thomassen synes det er ekstra leit med streik etter eit og eit halvt år med pandemi. Ho er tydeleg på at streiken er siste utvei i ein konflikt, som ho skildrar som uforståeleg og eit løftebrudd frå arbeidsgivarane.

– Sjølv om mange føler seg direkte skadelidande no, og difor kanskje synes det er

blodig urettferdig, noko vi har stor forståing for, så er det indirekte ein kamp for heile kulturlivet. Men eg forstår at det ikkje føles sann, seier Thomassen.

Maren Sofie Nyland Johansen er studentrepresentant i CREOs fylkesstyre i Oslo. Ho oppfordrar studentar til å støtte streiken, og er einig med Thomassen i at det handlar om heile kulturlivet.

– Viss frilansarar tek oppdrag i til dømes Operaen på kontrakt, vil dei også få ei pensjonssparing som er meir gunstig for dei. Så vi streiker for framtida vår. Det er jo ingen som vil streike, så ein skal ikkje tvile på at det er viktig når dei fyrst gjer det, supplerer Nyland Johansen.

Vi vert satt i ein litt rar situasjon der vi sjølv sagt støttar streiken, men det er vi som tek støyten som frilansarar

Brynjar Onsjøen

Kven streiker?

+ 8. september vart 435 medlemmar i CREO, NTL og Fagforbundet teke ut i streik.

+ 22. september vart den trappa opp til 556 personer.

+ Bakgrunnen for streiken er krav om ny pensjonsordning. Arbeidstakarane ønskjer hybridpensjon som varar livet ut i staden for innskuddspensjon, som er den noverande ordninga.

+ Her er det streik i Oslo: Den Norske Opera og Ballett, Det norske teatret, Nationaltheatret, Oslo Nye Teater.

Gir ikkje opp

Sjølv om dette er ein skikkeleg hump i vegen, angrar ikkje Sverkeli på valet om å ta permisjon. – Eg ser absolutt lyst på året framover, og heier på at kulturlivet skal kome seg vidare. På spørsmål om motivasjonen for å satse på ein frilanskarriere er svekkja, er svaret klart.

– Motivasjonen min for å satse som frilansar er om nok endå større slik som ting er no. fordi eg veit at vi treng eit nettverk av dyktige frilansarar for å forbetre forholda i yrket. Det ser eg på som eit viktig samarbeid mellom bransjefolk som eg er stolt av å vere ein del av.

DEBATT

debattredaktør: **Maria Jostad**
jostadmaria@hotmail.com 953 04 998

KJØR DEBATT Hete tips om debatter i andre redaksjoner

Da Stoff trodde de var VG

Stoff har sin første utgave dette semesteret, og starter det hele med å undervurdere leserne sine. I artikkelen «Siden sist» går journalist Inga Myrene Nørstebø gjennom hva som har skjedd i nyhetsbildet siden sist. Nå kjenner jeg ikke til Stoff's lesetall, men jeg blir uansett svært overrasket om det er noen der ute som har Stoff som sin hovedkilde for nyheter. Det er rett og slett pinlig at Stoff tror at studentene ikke har fått med seg hva som har skjedd i Afghanistan og Repparfjorden. Selv nachspillet på Brann stadion ser Stoff

seg nødt til å gå igjennom for Bergensstudentene: «Med et resultat bestående av én siktet for voldtekt, én med kontraktsoppsigelse og én sparket fra klubben kan man summa summarum si at dette ble en skandale.» Nettopp fordi det er en skandale, så betyr jo det at det er noe ALLE har fått med seg! Det eneste Stoff antar at leserne har fått med seg er valgresultatet: «Vinneren av valget vet du mer om enn meg, men det ble regjeringsskifte sant? Bank i bordet.» Objektiv journalistikk, hva er det?

Linkedin avdeling Unikum

Unikum feirer 20 år som studentavis i Kristiansand! I jubileumsutgaven kan vi blant annet lese om to gutter som møttes gjennom Unikum. Musiker Bane Haven forteller den rørende historien om dagen da han plukket med seg en utgave av avisen, og leste om Kill Ginger som ønsket å utvide musikkmiljøet i Kristiansand. Dette fikk fart i Haven: «Så jeg hørte på den nyeste låten hans, digget den. Så jeg sendte ham

bare en DM, skrev at jeg digget musikken hans og gledet meg til mere.» Etter diverse DMs frem og tilbake ble de to unge, loven- de musikerne til slutt enige om å møtes og begynte å lage musikk sammen: «Hadde det ikke vært for Unikum, hadde jeg aldri hørt om Kill Ginger. Og vi slipper vår første låt samme nå den 24. september.» Jeg digger denne historien! Glem Linkedin, det er gjennom studentavisene eliten dannes.

Ukas tvitringer:

Kenneth Hasselstrøm @kkhassel
Kan Kjell Ingolf Ropstad komme på gutterommet for sin versjon av skatte-twist

Gleder meg til neste sesong av Skal vi fuske

Andreas Rolland @Rollert
Alle som har stemt på et annet parti enn det du gjorde har skjont noe du ikke skjønner.

Peace and love<3

Datomerking @datomerking
kåss til kvelds er morsomt. men noen ganger føler jeg at latter- responsen er klippet fra mot i brystet

NRK har måttet ty til kreative tiltak når enmeterreglen fortsatt gjelder og publikumssalen ikke kan fylles opp.

Debattregler i Universitas

Vil du få din mening på trykk i Universitas?
Send innlegget ditt på e-post til debatt@universitas.no

Typiske innlegg er mellom 1500 og 2000 tegn, inkludert mellomrom. Lengre innlegg kan vurderes i noen tilfeller

- Vi trykker ikke innlegg som har vært på trykk i andre aviser, eller som er hatske og trakasserende
- Vi tar oss retten til å forkorte innlegg
- Frist for innsending av innlegg er søndag kl. 17
- Legg ved et portrettfoto av deg selv i e-posten

Vi svikter dere ikke, studenter!

Universitetsopplevelse

Nina Waaler, fungerende rektor ved Oslomet

Desksjef i Universitas, Sofie Martesdatter Granberg, skriver i en kommentar 9. september at Oslomet ikke tilbyr det studentene forventer av et universitet. Dette er et viktig innspill som vi tar til etterretning.

Ved Oslomet har vi et tett og godt samarbeid med studentene gjennom blant annet Studentparlamentet og andre utvalg og arbeidsgrupper. Vi får mange signaler som gir oss god grunn til å tro at også mange av studentene våre trives godt ved universitetet.

Ved Oslomet utdanner vi kandidater til yrker som samfunnet er helt avhengig av, som sykepleiere, lærere og ingeniører. Det er helt nødvendig at utdanningen er relevant, tett på praksisfeltet og gir akkurat den kompetansen som kreves når kandidatene skal ut i jobb.

Dette behovet endrer seg ikke selv om vi har blitt universitet, men utelukker heller ikke en akademisk tilnærming til fagene. Både før og etter vi ble universitet har vi oppfordret våre studenter til kritisk refleksjon, å utfordre sannheter, engasjere seg, diskutere og arbeide på tvers av fag. Dette jobber vi hver dag med å tilrettelegge enda bedre for.

I tillegg har studentene, som Granberg selv påpeker, også et ansvar for selvdisiplin – nettopp ved å ta initia-

tiv til samarbeid utenom undervisningen, etterspørre perspektiver og diskutere med både medstudenter og undervisere.

Når det gjelder Granberg sine kritiske refleksjoner til Oslomet sin campusstruktur og plass til samhandling og sosialt samvær, er også dette et viktig pågående arbeid. Vi er midt inne i et stort campusutviklingsprosjekt, med mål om å gjøre endringer til beste for hverdagen til både studenter og ansatte.

Når det gjelder infrastruktur er vi også avhengig av andre aktører. For eksempel leverer SiO kantinetilbudet til oss, og vi har en god dialog med dem om behov og utvikling.

Ved Oslomet jobber vi hver dag for å gjøre studiehverdagen til studentene våre best mulig på alle måter. Vi er mange fordelt på en stor bredde av fagfelt, og det er et stort arbeid. Det som er sikkert er at vi ikke svikter dere, og fortsetter jobben med å utvikle universitetet både faglig, strukturelt og sosialt, i tett samarbeid med dere studenter!

Og enten dere føler dere som studenter på skole eller universitet, håper jeg dere først og fremst kjenner på stolthet over at dere har valgt å utdanne dere til yrkesutøvere samfunnet ikke klarer seg uten!

En lengre versjon av innlegget finnes på universitas.no

debatt@universitas.no

Nervøse jenter som kommer og nervøse jenter som går

Petit

Ingeborg Løking, journalist i Universitas

Mellom oss og total samfunnskollaps står en hær av godt forberedte og litt stressa jenter. Og godt er det.

Vi er alle forskjellige. Noen sindige mennesker har en indre ro og omsorg som gjør dem skikket til å jobbe på akuttmottaket, andre er gründere og ser muligheter der de fleste ser hindringer. Jeg ønsker å slå et slag for en slik viktig gruppe i samfunnet, som jeg tror i all hemmelighet er limet som holder hele verden sammen. Jeg snakker om de nervøse jentene.

Man kjenner typen. Disse som alltid kommer for tidlig. Når man møter dem på kafé, så har de allerede stått utenfor inngangen i et kvarter og stirret intenst på adressen, i tilfelle de hadde gått feil. Det kan jo være det finnes to kafeer med helt samme navn. De som vet at det tar 21 minutter å komme seg til utestedet, men da må vi beregne litt ekstra tid sånn at alle får tatt på seg skoene, også kan det være trikken er litt forsinka, og det er iallefall sikkert at det tar litt ekstra lang tid for fulle folk å gå dit, og det føles rart å reise sånn 27 minutter før, så da sier vi 30. Bare i tilfelle. Og det er akkurat 30 minutter det tar. Nervøs jente-tid er i en egen liga. Greenwich Standard, ta deg en bolle.

De nervøse jentene har ikke tatt exphil på Bali. I stedet var de praktikant på en ambassade. Begge deler er et friår der man får bo i utlandet, men istedenfor å surfe

og chill med australske gutter med overdreven selvtilit, har de skrevet sikkerhetspolitiske analyser og chillt nervøst med diplomater med overdreven selvtilit. Uten uttelling i studiepoeng.

Har du glemt munnbind? Nervøse jenter har fem ekstra i veska. Bare i tilfelle. For det kan jo hende man plutselig mister fire av dem. Skal jentegjengen på helgetur i sommerferien? Nervøse jenter pakker tre sett ullundertøy, for man vet jo aldri med været. Nervøse jenter forhåndsstemte den andre dagen det var mulig, selv om de er folkeregistrert i den kommunen de bor i. Bare i tilfelle.

Men, spør du kanskje, hvordan kan jeg kjenne de nervøse jentene så godt? Det er fordi jeg lenge har talt meg selv som en del av deres rekke. Jeg er en nervøs jente. Jeg var gjennomgående «en glede å ha som elev, men kan gjerne rekke opp hånda mer». Jeg blir utpekt som gjengens mamma på fest, selv første gangen jeg møter noen.

Jeg tror at uten nervøse jenter, ville verden raknet. De parkerer perfekt innenfor strekene (men lukeparkerer aldri!), før de låser bilen 7 ganger. Bare i tilfelle. De glemmer aldri å mute seg på Zoom. De kommer på flyplassen 3 timer for tidlig, med screenshots av alle billetter, rutetider og informasjon. Der sitter de like foran gaten mens de bekmrer seg for å miste flyet.

Nervøse jenter burde ta mer plass, og løftes opp og frem. Men bare hvis de vil såklart, og ikke hvis det blir stress for noen andre. Og det kan jo være de egentlig ikke vil være på utstilling, og kanskje det egentlig skal forbli sånn som det er. Men man kan jo sjenke dem en ekstra tanke i hverdagen når de atter en gang redder venninnegjengen fra katastrofe. Bare i tilfelle.

debatt@universitas.no

FORSKERINTERVJUET

Produktlevetid: Nina Heidenstrøm har forsket på omtalen av produktlevetid i norske og europeiske politiske dokumenter.

Hvorfor snakker vi ikke om produkters levetid?

I diskusjoner om klima og miljø hører vi ofte om materialgjenvinning, resirkulering og gjenbruk. Derimot snakkes det betydelig mindre om produkters levetid.

Forskerintervju

tekst Vegard Møller
foto Tuva Skare

Sirkulær økonomi er idealet om å maksimere hvor lenge ressurser forblir i økonomien før det brukes for siste gang. Her er for eksempel resirkulering og gjenbruk ideelt, da det sikrer at ressursene i minst mulig grad forsvinner ut av økonomien når et bestemt produkt kastes.

Men hvorfor legges det ikke mer fokus på hvordan man bruker ting lengre, før man kommer til det punktet? Det kan det være mange grunner til, ifølge forsker Nina Heidenstrøm. Noen av dem er strukturelle økonomiske utfordringer:

– Hvis produktene våre skal vare lengre, kjøper vi mindre, det er jo ikke nødvendigvis særlig gunstig for produsentene å rette fokus på hvordan du kan lære deg å kjøpe av dem sjeldnere, sier Heidenstrøm til Universitas.

Lite konkrete tiltak

I rapporten 'Product lifetime in European and Norwegian policies' finner Heidenstrøm og hennes kollegaer i Forskningsforbruksinstituttet (SIFO) ved Oslomet at det har vært svært lite omtale av produkters levetid.

Dette har imidlertid endret seg de siste fem årene, i forbindelse med EUs første handlingsplan om sirkulær økonomi. Likevel ser man, for eksempel når man går inn i norske partiers programmer, at det hele er noe overordnet, og med få konkrete politiske tiltak.

– Det er tilsynelatende lettere å snakke om hva man vil oppnå enn hvordan man faktisk oppnår det, sier Heidenstrøm.

Et annet funn er at det legges vel mye ansvar på individet.

– Det er mye fokus på å informere forbrukeren, men det i seg selv er ikke nødvendigvis nok. Forskningen på bærekraftig forbruk viser at så enkelt er det ikke, for vi handler ikke utelukkende rasjonelt.

For eksempel handler vi ofte ut fra vaner. Derfor me-

ner Heidenstrøm det kan være hensiktsmessig med reguleringer som insentiverer mer bærekraftige vaner. Hun trekker frem hvordan bærekraftig matforbruk har blitt en del av faget Mat og helse i grunnskolen, og foreslår at man i faget Kunst og håndverk kunne lagt opp til mer fokus på reparasjon.

– Sann at når produktet ditt går i stykker, er din første tanke at du skal reparere det, ikke at du skal kjøpe nytt.

Når produktet ditt går i stykker, er din første tanke at du skal reparere det, ikke at du skal kjøpe nytt

Nina Heidenstrøm, forsker ved SIFO ved Oslomet

Produsenter må ta ansvar

Det er en pågående diskusjon hvor mye ansvar man skal legge på individet, og hvorvidt private selskap faktisk vil sikre bedre produktlevetid om ikke det er i deres økonomiske interesse. Heidenstrøm ser begge sider av saken, og antyder at ansvar må plasseres både strukturelt og individuelt.

– Etter hvert som sirkulær økonomi har blitt mer allment, ser vi jo at mange bedrifter forsøker å møte dette behovet ved å markedsføre seg som produsenter som lager produkter som varer lengre eller lettere kan repareres.

Dette representerer en økning av det vi kaller teknisk levetid, altså hvor lenge man kan forvente at et produkt varer ut fra hvordan det er designet, gitt at du bruker det riktig. Ved hjelp av politiske tiltak kan vi øke sannsynligheten for at dette skjer, sier Heidenstrøm. I Sverige fjernet

de for eksempel moms for reparasjonstjenester. I tillegg til dette kan man lovpålegge lengre garantiordninger og bedre muligheter for reklamasjon.

– Så når du går til Elkjøp med kaffetrakteren din med én ødelagt del, og gir deg en ny, fordi det er billigere for dem, bør de heller reparere den spesifikke delen, så du fortsetter å bruke samme kaffetrakter.

Også individuelt ansvar

Men det er heller ikke sann at den eneste grunnen til at vi kaster og kjøper nytt er fordi noe blir ødelagt, påminner Heidenstrøm oss. Det er her begrepet sosial levetid kommer inn.

SIT? Et produkts sosiale levetid består av alle ikke-tekniske faktorer som påvirker hvor lenge du bruker en vare. Det kan være normative standarder som hva som er moteriktig og sosialt akseptert, men også hvor flink du er til å ta vare på ting og reparere dem.

SIT?! Her er det vanskelig å se noe annen løsning enn at vi som individer må ta ansvar. For det første kan vi være tjent med å tenke mer over hva vi kjøper, i kjøpsøyeblikket.

– Neste gang du kjøper noe: en jakke, telefon eller hva som helst – stopp opp et øyeblikk og still deg selv spørsmålet: Er dette noe jeg har behov for over tid? Kan jeg klare meg uten, eller er dette noe som dekker et nødvendig behov?

– For det andre kan vi, når vi først har kjøpt et produkt, være tjent med å ivareta produktene så lenge som mulig, sier Heidenstrøm. Det kan innebære å benytte seg av rettigighetene man har som forbruker, for eksempel reklamasjonsrett, men like fullt hvordan man bruker ting riktig og vedlikeholder dem.

– Det å faktisk impregnere skoene dine, vaske klærne så ikke de krymper, og så klart, finne ut hva slags enkle reparasjoner du kan gjøre selv. De siste årene har det blitt lagt ut ufattelig mye på YouTube om hvordan man kan reparere ting.

ANMELDELSER

anmelderredaktør: **Ellisiv Sunde Myrva**
anmeldelser@universitas.no 944 73 404

Singler:

Knappe anmeldelser om et knippe singler

Illusions

Artist: **Moyka**
Sjanger: **Pop**

Nå som samfunnet åpner opp og dansegulvene snart står klare, er Moykas nye hit den perfekte låta å finne tilbake til dine pre-covid dansemoves. Med

catchy rytmer og et refreng som klister seg på hjernen, føles låta som en god blanding av det beste fra Robyn, Zara Larsson og Röyksopp. Med «Illusions» beviser den ferske artisten en gang for alle at den skandinaviske pop-en er langt ifra død. Dansefaktoren veier opp for klisjélinjer som «You opened up my

heart like you open a door» – i krig og poptekster er alt lov. Bak artistnavnet skjuler hallingdølen Monika Engseth seg, og hun er en selverklært «norsk popheks». La deg selv fortrylles – Moyka er definitivt en stemme man skal holde ørene åpne for fremover.

Som meg

Artist: **Kaspara**
Sjanger: **Visepop**

Kasparas debut-ep «Ferske bringebær» kommer som et friskt pust i høstmørket. Tekstene er ærlige og nakne med

skarpe poeng – Kaspara er en minst like god lyriker som vokalist. «Som meg» er kanskje den mest personlige og eksperimentelle låten, hvor ironisk nok velkjente reggaeton-rytmer møter lovsang. I gladkristen stil synger hun om å ikke føle seg bra nok, om usikkerhet, og i stedet for Jesus er det seg

selv hun løfter armene for og hyller. Selv om det «Vil alltid være noen som er bedre enn deg» som «Synger renere, mye penere», viser Kaspara fingeren til lav selvtillit og kvass selvkritikk. «Som meg» er en solid og lovende debut.

Eline Ruud Kristiansen
anmeldelser@universitas.no

Forlist

Artist: **Kobe**
Sjanger: **Bergensrap**

Vi er så jævlige i Bergen. Jadda! Lydbildet går langt ned, plutselig er vi på melankolsk nach og/eller regntung søndag. Det er mye elektronikk i mo-

nitor sånn rent instrumentalmessig, gjennomprodusert til tusen, men det er ikke feil, det. Jeg veit ikke hva jeg synes om sette opp et intenst melankolsk piano mot en ganske spiss trap beat – og det blir ærlig talt litt kjedelig i mellompartiene. Men dramatik er det i alle fall, og produksjonen står

for stemninga. Vokalen er så klart ekstremt Bergen, og det må jo være lov. «Eg e for lengst forlist» – skjønner den, kamerat. Ville ikke nødvendigvis satt på denne på hjemmefest (litt avhengig av festen – kanskje på kosenach med bergensere?). Uansett herlig søndagsmusikk, altså. Ikke verst!

On a jetpack to Cuba

Artist: **Wild man riddim**
Sjanger: **Hvem vet**

Hva er dette for noe? Jeg har aldri hørt noe som ligner, jeg. Har du hørt noen som kombinerer el-orgel og latinamerikanske rytmer før? Kanskje jeg bare

følger for dårlig med. Helt rått er det i alle fall. Jeg begynner å lure på om jeg drømmer, liksom, eller om jeg faktisk er på en jetpack over Atlanteren helt på ordentlig. Vi snakker forresten helt fullstendig instrumentelt, det er ingen som synger noen ting her, men det er diverse horn og blåsere, perkusjon,

svaiende bass – mmmm. Spør du meg høres det ut som et helt orkester – et jazzorkester, altså. Fett. Dette svinger, det er det ingen tvil om. Gleder meg til å sette på denne låta på fest og danse hemningsløst.

Pastorale

Artist: **Henriette Eilertsen**
Sjanger: **Modernistisk fløytespill**

Å fy farao. Jeg begynte å grine med en gang, jeg. Kanskje jeg bare er bakfull eller noe, men dette her rører ved hjertestrengene. Det er altså snakk om fløytespill, forresten. Albumet heter «Poems for Flute», og låta som får meg

til å drukne i tårer er «Pastorale», som er første (og kanskje eneste) singel. Ok, men hvorfor begynne å grine av noen som tuter på en fløyte, liksom? Jeg veit ikke, men det er noe eget med blåseinstrumenter – man hører liksom at musikeren river og sliter med pusten. Det gjør noe med lytteopplevelsen å høre at aristen jobber på spreng med å lage lyder, man blir revet med ikke

bare i musikken, men også i den som spiller og dennes engasjement. Henriette Eilertsen hadde jeg aldri hørt om før, hun er ganske ny i gamet (dvs. det proffe gamet), men vi gleder oss til fortsettelsen.

Harald Nordbø
anmeldelser@universitas.no

Reklameplakat:

Kan vi legge ned meglerbransjen?

Med gullklokke og mansjetter skal landet bygges. For noen.

Boligsalg-reklamen fra Privatmegleren

Selskap: [Privatmegleren](#)
Bransje: [Eiendomsmegling](#)

Da jeg gikk på videregående, fortalte læreren oss om en vakker teori om menneskers samhandling: På 1700-tallet hadde en glup fyr tenkt at samfunnet kunne riges så uendelig mye bedre hvis alle bare fikk la sin indre egoist blomstre. Har jeg noe å tilby deg, trenger jeg ikke å tenke på annet enn hva jeg vil få tilbake, og gjengjelder du tanken, lander vi til slutt på den eneste rettferdige prisen. Fri flyt av cash skal sørge for at alle egoistene indirekte tjener fellesskapet, uten at de selv mener det eller engang legger merke til at de gjør det. Metaforen om den usynlige hånd oppsummerer det fint.

Men reklamen som for tiden er utstilt i Oslos gater, signert Privatmegleren, er en påminner om at hånden ikke alltid er så usynlig, og slettes ikke så barmhjertig. Når den stikker ut fra en hvit skjorte under en sort dress, gjerne med

en gull-Rolux over håndleddet, er den i det hele tatt ganske slimete og illeluktende.

«Gjennomsnittsprisen i Oslo er ca. 86 007 per kvm», skriver Privatmegleren. Ja, jøss, tilstandene i hovedstaden! Med alle som vil bo her, og de få boligene som finnes, er det vel det som er den eneste rettferdige prisen. Men Privatmegleren er ett trekk foran: «Ikke gå for gjennomsnittet.»

Plakaten tar oss med på en vidunderlig reise gjennom verdikjeden. På et møterom med kunst som er veldig dyr, men som ingen egentlig liker, sitter eiendomsmeglerne og bygger landet. «Høye boligprisene er blitt i Oslo, da», bemerket én. «Ja», svarer en annen. «Vi skal ikke jekke dem enda lenger opp for å berike oss selv, og så får de heller løpe fra folks kjøpekraft?» Alle roper begeistret. «Ekteskapet mitt er i ferd med å rakne, men

kanskje blir kona værende om jeg får råd til en hytte nummer tre!» sier den første.

Privatmegleren skal ha for folkeopplysningen. Når man venter på trikken på vei til forelesning i ECON1210 på Blindern, er det nok bare sunt med en virkelighetssjekk. Det er trolig skadelig å lure seg selv inn i en drøm hvor boligprisene er høye, men tross alt rettferdige. Hvor det finnes en ordentlig logikk bak, og hvor man tør å håpe på å komme seg ut av leiemarkedet en vakker dag. Det skulle tross alt ha tatt seg ut om penga var i alles tjeneste.

Ronald Reagan sa at de farligste ordene du noen gang kan høre, er: «Jeg kommer fra regjeringen, og jeg er her for å hjelpe.» Jeg holder en knapp på at «Jeg er eiendomsmegler, og jeg er her for å gjøre verden til et bedre sted» er hakket farligere.

Aksel Rogstad
anmeldelser@universitas.no

Universitas anbefaler

Ellisiv Sunde Myrva, anmelderredaktør

The Northern Belle & co. – Chicago
Sufjan Stevens har kuratert denne låten framført av 5 kvinner – leker ikke desperat gråtestund.

Anders Jakobsen – Retox
Jeg ser sikader som danser i skyggene fra et bål, dokumentert gjennom Angelo Badalamenti.

Egge – Crooked front teeth
Tenna på tørk og musikken på kokingen.

Metteson – Under your shirt
Fatalistisk pop – skjebnen lever!

Kulturkalender uke 38 og 39

Oslo Negativ	1/10 - 24/10	Pure Ecstasy #1	25/9
Det gamle biblioteket åpner for publikum igjen. Bøkene er ute, fotografiene er inne. Velkommen til Oslos største fotofestival Oslo Negativ, som du kan gjeste fra 1. til 24. oktober. På de 12 000 kvadratmeterne vil du også få servert mat og drikke, handle foto på festivalbutikken og det blir en rekke talks, kurs, foredrag og opplevelser.		Nytt månedlig konsept på Kafé Hærværk med Dajani & Krass bak spakene! Fokuset blir på oppløftende elektronisk musikk. Er ikke så mye mer å si om det.	
Hvor: Det gamle biblioteket Når: Fra 1. til 24. oktober		Hvor: Kafé Hærværk Når: 25. september kl. 22 Pris: 100 kr	
Norwegian Journal of Photography (NJP): Lanseringsfest + utstilling	25/9	Gaza 2021: Pandemi, blokade, bombing – og motstand!	30/9
Velkommen til lanseringsfest for ny utgave av Norwegian Journal of Photography. I salongen på Vega Scene under MIRAGE – The Art of the Real Festival kan du se fotografier som Christian Belgaux, Maria Pasenau og Katinka Hustad presenter sine egne prosjekter, i spennet mellom reportasje og kunsth fotografi. Det blir også plakatutstilling med bilder av hver fotograf stilles ut på Vega Scene. Utstillingen er gratis og åpen for alle.		Palestinakomiteen i Oslo inviterer til foredrag med Mads Gilbert, akuttmedisinere og overlege på Universitetssykehuset i Tromsø. Han har drevet medisinsk solidaritetsarbeid mange steder i verden, mest i okkupert Palestina. De siste 20 åra har han regelmessig reist til Gaza. Sammen med unge forskere i Gaza og Norge har han publisert en rekke artikler om medisinske og psykososiale konsekvenser av okkupasjon, blokade og bombing av Gaza.	
Hvor: Vega Scene Når: 25. september, kl. 17		Hvor: Youngstorget Når: 30. september, kl. 19	

Sofie Kristine Flydal, journalist i Universitas

Ukas anbefaling

Fra potet til poet

Hvem: [De vinterdeprimerte](#) Hva: [Skriv et dikt](#) Hvorfor: [Mørkt vær, mørkt sinn](#)

Dagene blir kortere og nettene lengre. Kveldene blir kaldere og dyna varmere. Vinteren kommer forttere enn du veit, og smilet kommer sjeldnere. Mørkt vær og mørkt sinn. Men ikke fortvil! Det finnes en terapi du ennå ikke har prøvd: Få ned det kjipe i rim og klang, så skal du se det blir bedre med én gang! Ikke heng med

hodet, du har det i blodet, en poet bor i kroppen og lar deg glemme floppen. Ikke bra igjen før mai, du? Bare skriv et haiku! Er du redd for vår klode? Skriv en ode! Blir du ikke sett? Skriv en sonett! Vil ingen gi deg kos? Skriv et epos! Hertet sier svikt? Skriv et dikt!

Harald Nordbø, korrektursjef i Universitas

Ukas advarsel

Lær dere å stove

Hvem: [Alle med språksans](#) Hva: [«Chateau Neuf»](#) Hvorfor: [Ta dere sammen](#)

Chateau Neuf er Oslos storstue og arena for studenter (og for så vidt andre), det er et sted de aller fleste av oss har et slags forhold til. Greit, greit, det er ikke det samme som Studentersamfundet i Trondheim, men det er skikkelig fett, og det er masse kule greier som skjer der – men, for faen. Ikke skriv «Chateau Neuf». La meg gi en kort leksjon i gammelfransk, s'il vous plaît: «Château»

betyr slott, det er derfor man snakker om slottsviner osv. når man snakker om gammel, rar rødvin som koster hele lønna di. «Neuf» betyr for så vidt ni (altså tallet 9 – ni), men i denne sammenhengen betyr det «ny», altså noe slikt som «det nye slottet». Poenget i alle tilfelle: Det er ingenting som heter «Chateau Neuf», jeg har ingen anelse om hva det i så fall skulle bety. Skjerp dere!

Folkelig studentpolitiker

I semesterets tjuende ut-gave kritiserer leder for Gjstelista Adrian Bolstad Studentparlamentet ved UiO for at lista hans ikke fikk lov å bruke ordet «knulle» i valgkampen sin. De måtte ta til takke med «ligge». Bolstad sier Studentparlamentet bruker et språk som ikke spiller studentene, og mener det er derfor studentpolitikken er fjern for dem. Ad notam-redaksjonen stiller spørsmål ved om Bolstad virkelig er så down with the kids som han gir uttrykk for. Ryktet sier at det er pøking, ikke knulling, som gjelder for den yngre garde. Glem fuckboyen, det er Pøke-Per som skal knuse hjertet ditt.

Studentleder Jørgen

Hammer Skogan reagerer kraftig på Bolstads uttalelser. Han tror ikke at studentpolitikken er «fjern» for studentene, men heller at det er studentene som er for fjerne for studentpolitikken. Helt siden semesterstart, og studentene igjen inntok campus, har det vært en konstant eim av tjall på Frederikkeplassen. Men det bekymrer ikke Skogan.

– Det er så herlig å se studentene tilbake på campus, sier han ivrig mens han spretter opp og ned på en balanseball og legger til:

– Eksperimentering med rusmidler er bare en del av den helt særegne UiO-tilværelsen.

Ukas studentvin

HOS TAYLOR: Det skortet på oppmøte for den ukentlige vinsmakingen da redaksjonen fikk vite at det var over portvin vi skulle felle dom. Dem om det, dette er en kraftkar som sparker fra seg ved første slurp. Smaksmessig befinner den seg et sted på skalaen mellom solbærsaft og hjemmebrent. Et sniff av vanilje var nok for at avisas kulturredaktør påsto å lukte at den er portugisisk. En fjær i fedoraen, takk! Gjennom sin kulturelle status byr portvinen seg fram som en ypperlig identitetsmarkør. Er du kanskje

Anna Krokene, vikarierende vinanmelder i Universitas

nyinnflytta student og kjenner på at du ikke har funnet deg sjæl helt enda? Eller er du bare gammel og føler deg fremmedgjort av den synkende snittalderen på campus? Fortvil ikke! I takt med at bladene på trærne i Bygdøy allé skifter farge, skriker din gyldne mulighet fram. Glem alt du har lært om Mango IPA og 2000-stil. Med portvin i glasset, tweed-jakke og et kritisk blikk på egen samtid blir du umiddelbart interessant. Godt med portvin, sa folk. Nja, sier vi.

Vinvurderingen skjer i samråd med redaksjonen i Universitas.
Taylor's Late Bottled Vintage Port 2016
Pris: 199 kroner
Land: Portugal
Alkohol: 20 prosent

Stipend på anbud

Han skalla rogalendingen fra Luksusfellen uttaler denne uka til Universitas at politikerne ser ut til å ha gitt opp på idealet om fulltidsstudenten. Men det må da være mulig å kombinere inntekt og studier, uten jobb? Heldigvis har DNBs kundersenter begynt med ambassadører som skal lage ‘opplysende og underholdende innhold’ som skal hjelpe folk å få orden på sin privatøkonomi. Vi tar telefonen og hører!

[Ring... ring...]

– Vær oppmerksom på at samtalen lagres med lydlogg. Hei, du snakker med [kundebehandler], hva kan jeg hjelpe deg med?

– Hei, du. Dette er Spara Blakkstad. Jeg er fulltidsstudent, så jeg får ikke jobbet ved siden av studiet, men jeg trenger jo litt mer å leve på en denne lånekassa, så jeg lurte på om dere har noen sparetips, eller noen måter å få dratt inn noen raske penger, da?

– Tja, nei, ikke... egentlig.
– Ja, for du skjønner, jeg har solgt alt jeg kan selge. I går måtte jeg selge hamsteren min. Jeg har bare en bukse igjen, og den har jeg på meg, så jeg kan nesten ikke selge den. Så jeg vet ikke helt hva jeg skal gjøre?

– Eh, eventuelt. Har du mulighet til å jobbe ved siden av studiet?

– Nei, jeg er fulltidsstudent.

– Ja?

– Ja.

– Du spør ganske godt. Sparetips? Jeg vet ikke helt. Hvor mye har du i utgifter kontra inntekter?

– Nei, det er jo mer utgifter en det Lånekassen gir meg, MEN DU, for jeg er jo bare 150 cm, og jeg bor i en sånn SiO-bolig, og her er det 240 cm under taket, og jeg trenger jo ikke alle de 240, så kanskje jeg kunne satt opp en horisontal skillevegg? Så hvis jeg bare får leid ut de 90 øverste, tror du det kunne gått? 21 kvm, 90 cm i høyden, hvor mye får jeg for det i dagens marked?

– Nei, det må du vel spør en megler om.

– Okei. Så dere kan ikke se på det, da?

– Nei, dessverre.

– Okei. Men kanskje dere har lyst å kjøpe stipendet mitt til et slags stipendfond? Det er der pengene ligger.

[...]

– Nei, vet du hva, det er et fond som ikke jeg har hørt om.

– Det er bare viktig at hvis dere skal kjøpe stipendet mitt til stipendfond, må i hvert fall det være grønt, da. Det er viktig. Man kan ikke være ugrønn i disse dager... kunne det vært mulig?

– Jeg vet ikke om du er seriøs eller ikke.

– Vil du vurdere din stilling?

– Eh, nei!

– Vi snallast!

KVISS-CORBIN

- 1. Frankrike har tilbakekalt ambassadøren i Australia etter at sistnevnte trakk seg fra en avtale. Hva gjaldt denne?
- 2. Justin Trudeau vant nylig valget i Canada. Hvilken periode gyver han seg løs på?
- 3. Hvor mange presidenter har sittet i Moskva siden Sovjetunionens oppløsning?
- 4. Hvilket asiatisk rike har regjert over størst område?
- 5. Hva kalles typen overtonesang som praktiseres av mennesker i Tuva, Mongolia og Sibir?
- 6. Hvor mange album ga Cat Stevens ut før han konverterte til islam?
- 7. Under hvilket navn ga Snoop Dogg ut albumet *Reincarnated*?
- 8. Hvilken filmkomponist står bak lydsporene til *Gudfaren I* og *II*, *La Strada* og *La*

- Dolce Vita*?
- 9. Ranger disse filmfestivalene fra eldst til yngst: Filmfestivalen i Cannes, Amandaprisen, Golden Globe og British Academy Film Awards.
- 10. Storeposet *Dune* har nylig fått premiere på norske kinoer, men hva heter forfatteren bak bokserien?
- 11. Hva het folkeslaget i dagens Frankrike som merovinger- og karolingerkongene regjerte over?
- 12. Karolingerkongen Karl den store erobret land helt ned til Roma. Hvilken stat regjerte over byen på den tiden?
- 13. Under hvilket annet navn er kirkesamfunnet De siste dagers hellige bedre kjent som?
- 14. Hva betyr det latinske idiomet *cui bono*?
- 15. Hvilke fem eksisterende og godt brukte

- språk stammer fra latin?
- 16. Hva irriterer folk med misokinesi seg over?
- 17. Falklandskrigen bryter ut, Nelson Mandela blir overført fra Robben Island, amerikanske president Jimmy Carter besøker Norge, Sondre Lerche blir født og Ingrid Bergman dør. Hvilket år er det snakk om?
- 18. Skiphopperen Gregor Schlierenzauer legger opp. Hvordan mange ganger vant han verdenscupen sammenlagt?
- 19. Casper Ruud har nådd enda en milepæl for norsk tennis. Hva har han oppnådd nå?
- 20. Denne fortsatt aktive fotballspilleren har vært gjennom klubber som Genk, Standard Liège, Aston Villa og Liverpool. Hvem er det snakk om?

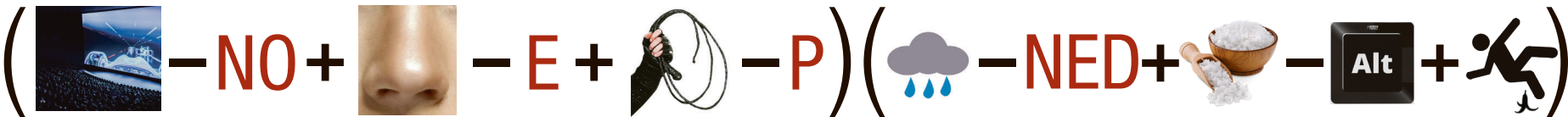
av Gabriel Corbin-Arntzen, journalist i Universitas

SVAR/DOM

- 0–4. Exphil på Bali:** Du kombinerer chille studier med sol og klamydia, og tar livet med ro. Det vises.
- 5–9. AST1010 – Astronomi:** Du er smart nok til å utnytte systemet som gratispassasjer, men dessverre stopper det der.
- 10–14. Juss:** Dette var bra, men det rakk ikke helt til topps ... Syt litt på Jodel.
- 15–20. Honours:** WOW! Du er sååå flink!!! Gratulerer! Men så er det kanskje ikke så rart, siden du har egen seksjon i biblioteket?

1. Ubåter. 2. Tredje. 3. 3. 4. Det mongolske riket. 5. Strupesang. 6. 11. 7. Snoop Lion. 8. Nino Rota. 9. Golden Globe (1944). Filmfestivalen i Cannes (1946). British Academy Film Awards (1947) og Amandaprisen (1985). 10. Frank Herbert. 11. Frankrike. 12. Kirkestaten. 13. Mormonere. 14. Hvem fjerner på dette? 15. Portugisisk, spansk og rumensk. 16. Andres gjenstående bevegelser, som risting av bein eller tvinning av tomler. 17. 1982. 18. 2. 19. Første norske på topp til av ATP-rankingen. 20. Christian Benítez. Curabiltizzleaa 7. Fizzle 8. Lacizzle Shizzle 9. Penatiltizzleaa 10. lacultizzle gravidia

Rebus

HINT: Økonomisk stress. Send løsning universitasdesk@gmail.com.
FORRIGE LØSNING: «Sperregrensa». Det klarte Ragnhild and her fan boyz og De på Algal.